



Nissedal kommune



BUDSJETT
ØKONOMIPLAN
HANDLINGSPROGRAM
2017 – 2020

VEDTEKE I KOMMUNESTYRESAK 101/16

1. Innleiing	4
2. Budsjett 2017	5
2.1 Statsbudsjettet	5
2.2 Metode for budsjettarbeidet	6
2.3 Budsjettopplegget for 2017	7
2.3 Budsjettskjema 1A (Frie inntekter / Finansinntekter-/utgifter)	8
2.4 Budsjettskjema 1B (driftsrammer)	10
2.5 Økonomisk oversikt - budsjett 2017	15
2.6 Budsjettskjema 2A og 2B (Investeringsprosjekt)	16
2.7 Økonomisk oversikt - investeringsbudsjettet 2017	19
2.8 Eigenbetalningar/avgifter 2017	20
2.8.1 Renovasjon (Indre Agder og Telemark Avfallsselskap IKS).....	23
2.8.2 Gebyrreg. etter plan- og bygningslova, forureiningsforskrifta og matrikkellova ...	26
2.9 Noter	31
2.9.1 Budsjett for kraft- og næringsfond	31
2.9.2 Budsjetterte dekningsgrader	32
3. Økonomiplan 2017-2020	33
3.1 Driftsbudsjett 2017-2020	33
3.2 Driftsbudsjett 2017-2020 - budsjettskjema 1A pr. konto	35
3.3 Driftsbudsjett 2017-2020 - endringar pr. rammeområde i planperioden ...	36
3.2 Investeringsbudsjett 2017-2020	38
3.3 Gjeldsoversikt 2017-2020	39
4. Handlingsdelen	40
4.1 Sentral leiing	41
4.2 Fellestenesta	43
4.3 Andre stabsfunksjonar	44
4.3.1 Ikt	44
4.3.2 Næring.....	45
4.4 Interkommunalt plankontor	46
4.5 Nav	47
4.6 Andre interkommunale samarbeid	49
4.6.1 Interkommunalt landbrukskontor for Nissedal og Kviteseid	49
4.6.2 Kommunerevisjonen og kontrollutvalssekretariatet.....	50
4.6.3 Renovasjon	50
4.6.4 Vest-Telemark brannvernssamarbeid	50
4.7 Eining for skule	51

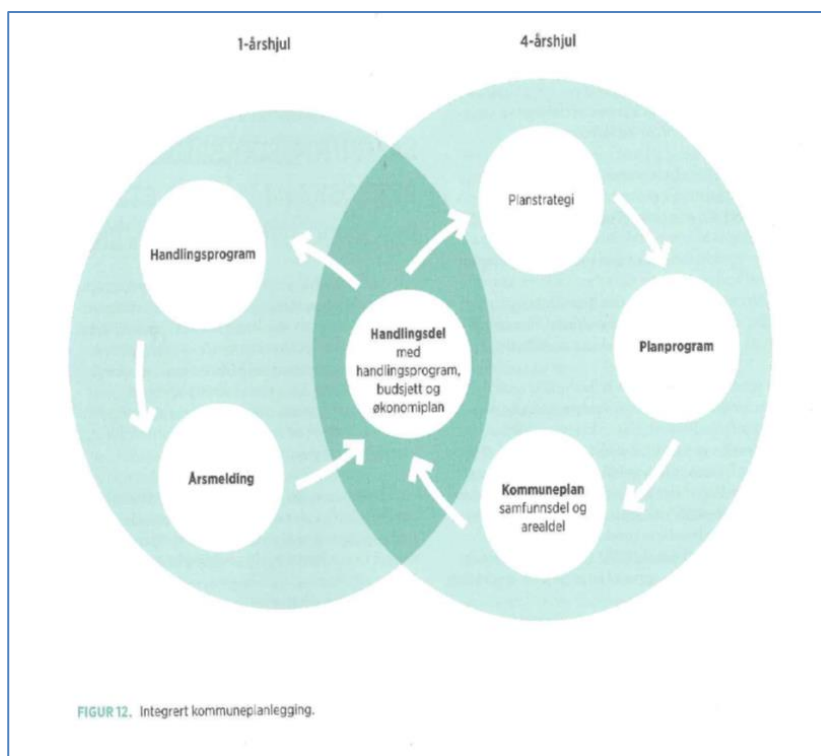
4.8 Eining for barnehage.....	54
4.9 Eining for kultur	56
4.10 Eining for helse og habilitering	59
4.11 Eining for omsorg	61
4.12 Eining for teknisk drift	63

1. Innleiing

Dette dokumentet inneheld årsbudsjett for 2017 og økonomi- og handlingsplan for perioden 2017-2020.

Årsbudsjettet gjev bindande løyvingar for drift og investering, medan økonomiplanen syner forventna utvikling av frie inntekter og konsekvensar av dei prioriteringar som vert gjort.

Kvart års utarbeiding av årsbudsjett og økonomi- og handlingsplan integrerer den kommunale planlegginga i 1- og 4-års perspektivet, jf. figuren under.



Økonomi- og handlingsplan leggst fram som eit integrert dokument, der handlingsdelen tek utgangspunkt i kommuneplanen sin samfunnsdel.

Under kvart tenestemråde i handlingsdelen er det summert opp økonomiske nøkkeltal, og kva som ligg til grunn for den økonomiske ramma.

Endringar frå 2016 til 2017 er omtala under "Spesielle tiltak/endingar i 2017", under kvart tenestemråde.

Dokumentet har diverse vedlegg som belyser grunnlaget for ymse tal, eller grunnleggjande nærare dei vurderingar som ligg til grunn.

2. Budsjett 2017

2.1 Statsbudsjettet

Framlegg til statsbudsjett betyr for Nissedal kommune eit rammetilskot på kr 58.843.000, ein auke på kr 2.237.000 frå revidert budsjett 2016 (utgjør ein vekst på 3,96% nominelt).

Det er mange faktorar som dannar grunnlag for denne veksten:

- 1,8% (26 personar) oppgang i folketal frå 01.07.15 til 01.07.16 (som er teljedato for utgiftsutjamninga). I same tidsrom var det på landsbasis ein auke i folketalet på 0,9%.
- Omlegginga av inntektssystemet slo ut med ein liten pluss for Nissedal, som ein "ufrivillig liten kommune". Ein kan og nemne at "distriktsindeksen" for Nissedal for 2017 er berekna til 36 (dette på ein skal frå 0-100). Denne indeksen er samansett av fleire kriterier, innan geografi, demografi og arbeidsmarknad/levkår. Hadde denne verdien for Nissedal vore 35 ville ein fått fullt distriktstilskot, som ville seie kr 550.000 meir i rammetilskot.
- Samansetning av befolkninga i kommunen er berekna til å ha blitt 0,68% dyrare å "drifte" i 2017 enn i 2016.

Av større "korreksjonssaker/saker med særskild fordeling for 2017", kan nemnast:

- Auke helsestasjon/skulehelseteneste lagt inn i rammetilskotet (kr 187.000)
- Tilskot til Frivilligsental lagt inn i rammetilskot (kr 365.000)
- Innføring av 1 ekstra naturfagstime i grunnskulen heilårsvirkning (kr 39.000)
- Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakarar (20.000)
- Øyeblikkeleg hjelp rus og psykisk helse.
- Avvikling av diagnoseliste fysioterapeuter (- kr 60.000)

(Nissedal har ikkje søkt om og heller ikkje fått skjønnstilskot).

Antatt utvikling i skatteinntekter betyr også mykje for storleiken på rammetilskotet. Det er lagt til grunn ein vekst i skatteinntektene frå 2016 til 2017 på 3,5%, som er omlag det regjeringa legg til grunn i statsbudsjettet. På naturressursskatten (som utgjør 6,5 mill.), er det ikkje lagt inn vekst. Dette gir at det er budsjettert med 34,5 mill. i skatteinntekter på inntekt/formue.

Totalt er det då budsjettert med 99,8 mill. i frie inntekter (skatt/rammetilskot). Dette er ein vekst i høve til justert budsjett 2016 på 3 mill. i frie inntekter. Løns- og prisvekst utgjør 2,6 mill. Ved og å ta omsyn til innlemming av nye oppgåver/områder i rammetilskotet (jf. pkt. over), ser ein at frie inntekter ikkje opnar for auke i aktiviteten.

I statsbudsjettet er det vedtatt å høgne innslagspunktet for ressurskrevjande brukarar med kr 50.000 meir enn lønsveksten. Dette kan ikkje tolkast på anna måte enn at regjeringa legg til grunn at tenestenivået på dette området er for høgt, og det er derfor lagt til grunn at denne nedgangen i inntekter skal innarbeidast innanfor gitt ramme. Det er berre lønsutgifter som dannar grunnlag for refusjon, slik at dette vil seie at talet på tilsette innafor denne tenesta vil bli redusert.

Det er og vedtatt å legge om integreringstilskotet for einslege mindreårige. Her er det i dag ein refusjonsordning, tilsvarande den som finnast for ressurskrevjande brukar, for dei mindreårige som har særskilde omsorgsbehov. I tillegg er det ein fast tilskotsats for andre enslige mindreårige. Dette vert forslått endra til ein fast, men høgare sats for alle mindreårige. For Nissedal betyr dette ein auke i integreringstilskot på 2,2 mill.

2.2 Metode for budsjettarbeidet

Arbeidet med budsjett og økonomiplan tek utgangspunkt i det etablerte driftsnivået, og kva det vil koste å vidareføre dette i det komande året.

I tillegg vert det synleggjort kva tidlegare vedtak og forventa endringar i behov betyr for budsjettet i 2017.

Føresetnadene i gjeldande økonomiplan er som regel endra i løpet av inneverande budsjettår, og kvart års arbeid med det komande års budsjett må ta omsyn til dette.

Dersom driftsnivået etter desse vurderingane er for høgt i høve til inntektene, vert det presentert tiltak for å oppnå budsjettbalanse.

I tillegg til eit framlegg til budsjett i balanse leggast det fram alternative tiltak for å finne budsjett-balanse, og ein oversikt over nye ressursbehov som er vurdert, men ikkje prioritert.

Økonomiplanen vert sett opp i 2017-kroner, og syner kjente endringar frå 2017. Der ikkje anna er kjent eller vedteke, vert 2017-tala vidareført i heile planperioden.

2.3 Budsjettoplegget for 2017

Økonomisk oversikt drift syner eit netto driftsresultat på kr 1,124 mill. (overskot), som utgjer 0,64% av driftsinntektene.

Eit uttalt måltal for netto driftsresultat er 1,75% av frie inntekter. Dette er når det ikkje blir påverka av øyremerka midlar, andre inntekter som må avsetjast til bundne fond og utgifter som skal finansierast av bundne fond.

Budsjett 2017 legg til grunn eit underskot på 1,6 mill. (bruk av fond) innan sjølvkostområde kloakk og overskot på sjølvkostområde vatn (avsetning til fond) på 1 mill.

Ved å korrigere for dette, blir netto driftsresultat ca. 1% av driftsinntekter.

Målalet på 1,75 % er også vurdert opp mot å prioritere nedbetaling av lån. Det er prioritert nedbetaling av lån utover minstekravet i lovverk, framføre eit høgare netto driftsresultat og avsetnad til disposisjonsfond.

2.3 Budsjettskjema 1A (Frie inntekter / Finansinntekter-/utgifter)

Budsjettskjema 1A - Driftsbudsjettet

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2017	Opph. budsjett 2016	Rekneskap 2015
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER			
Skatt på inntekter og formue 1)	-34 550	-31 525	-30 958
Ordinært rammetilskot 1)	-58 843	-57 856	-56 681
Skatt på eidegom	-13 780	-15 685	-15 977
Andre direkte eller indirekte skattar 2)	-7 884	-7 609	-7 889
Andre generelle statstilskot 3)	-12 956	-8 160	-4 325
Sum frie disponible inntekter	-128 013	-120 835	-115 830
FINANSINNTEKTER-/UTGIFTER			
Renteinntekter og utbytte 4)	-1 208	-1 231	-1 298
Gevinst finansielle instrument	0	0	0
Renteutgifter, provisjonar og andre finansutgifter	2 677	2 194	2 570
Tap finansielle instrument	0	0	0
Avdrag på lån	7 718	6 970	5 084
Netto finansinntekter-/utgifter	9 187	7 933	6 356
AVSETNINGAR OG BRUK AV AVSETNINGAR			
Til dekking av tidlegare års rekneskapsmessig meirforbruk	0	0	801
Til ubundne avsetningar	1 785	0	0
Til bundne avsetningar 5)	0	0	0
Bruk av tidlegare års rekneskapsmessig mindreforbruk	0	0	0
Bruk av ubundne avsetningar	0	0	0
Bruk av bundne avsetningar 6)	0	0	0
Netto avsetningar	1 785	0	801
FORDELING			
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0
Til fordeling drift	-117 041	-112 902	-108 673
Sum fordelt til drift (frå skjema 1B)	117 041	112 902	105 106
Rekneskapsmessig meirforbruk/mindreforbruk	0	0	-3 566

Skatt på inntekter og formue

Det er lagt til grunn 3,5% vekst frå forventa skatteinngang i 2016. Dette med unntak for naturressursskatten, som utgjør 6,4 mill. (her det lagt til grunn 0-vekst).

Utviklinga i skatteinntektene siste 5 år er vist under (B2016 er gjeldande budsjett).

Tall i 1000 kroner	R2013	R2014	R2015	B2016	B2017
Skatteinntekter eks. naturressursskatt	kr 29 380	kr 30 439	kr 30 958	kr 33 162	kr 34 550

Ordinært rammetilskot

Budsjett for 2017 legg til grunn eit rammetilskot på kr 58.843.000. Det visast elles til avsnitt 2.1 om statsbudsjettet, der momenta som gjev størst endring frå 2016 til 2017 er kommentert.

Utviklinga i rammetilskotet siste 5 år er vist under (B2016 er gjeldande budsjett).

Tall i 1000 kroner	R2013	R2014	R2015	B2016	B2017
Rammetilskot	kr 52 375	kr 52 955	kr 53 619	kr 56 606	kr 58 843

Skatt på eigedom

Nissedal kommune har hatt eigedomsskatt på verk og bruk i mange år, og det meste av inntektene kjem frå kraftanlegga i kommunen. Frå justert budsjett 2016 til budsjett 2017 går desse inntektene ned med kr 2.220.000. Ein slik nedgang i inntektene må kunne kallast dramatisk. Eigedomsskattegrunnlaget på dei fleste kraftverka (dei største) vert berekna på bakgrunn av straumpris og produksjon. Nedgang i straumpris er nok hovudforklaringa, men ein ser at utslaga mellom kraftverka er svært ulike, så noko må og vere knytt til endringar i produksjon.

Frå og med 2015 har kommune hatt eigedomsskatt på anna næring, bustader og fritidsbustader. Her er det ei lita auke i inntekter på bakgrunn av auke i tal på skatteobjekt. Det er ikkje lagt opp til endringar av skatte-satsane frå 2016 til 2017. Ordinær sats er på 7‰ (som er høgste sats). Differensiert sats for eigedomar med eigen bustaddel (hus/hytter), er tilrådd vidareført med 2‰ (som er lågaste sats).

Utviklinga i eigedomsskatten siste 5 år er vist under (B2016 er gjeldande budsjett).

Tall i 1000 kroner	R2013	R2014	R2015	B2016	B2017
Eigedomsskatt verk/bruk og anna eigedom	kr 10 134	kr 10 381	kr 10 770	kr 10 600	kr 8 380
Eigedomsskatt bustad/fritidsbustad	kr 0	kr 0	kr 5 100	kr 5 345	kr 5 400
Sum	kr 10 134	kr 10 381	kr 15 870	kr 15 945	kr 13 780

Andre generelle statstilskot

Her ligg rentekompensasjonsordningane for investeringar i skulebygg og omsorgsbygg, og integreringstilskotet.

Desse går ned frå 2016 til 2017 med kr 143.000, grunna rentenivået.

Nissedal kommune har i 2015 og 2016 busett 33 flyktingar, og tek høgde for å busette 10 nye i 2017. Samla er dette berekna til å gje eit integreringstilskot på 12,3 mill. Utgiftene for dei som skal busettast i 2017 er ikkje kjend. Det er derfor avsett ein sum under felles (1,4 mill.), som skal fordelast i løpet av året, når ein veit kor utgiftene kjem (introduksjonsstønad, skule, barnehage m.m.). For dei 10 som skal busettast i 2017 er det lagt inn forventa positiv økonomisk effekt på 0,5 mill. Samla sett betyr busetting av flyktingar ein positiv effekt opp mot kva t.d. eigedomsskatt på hus/hytter betyr, utan at ein skal seie at det er gjort opp noko form for flyktingerekneskap. I dette ligg og omlegging av tilskotsordninga for enslige mindreårige, som er forslått i statsbudsjettet, som gav Nissedal ei auke i integreringstilskot på 2,2 mill.

Tall i 1000 kroner	R2015	B2016	B2017
Integreringstilskot	kr 3 435	kr 8 081	kr 12 308

Renteinntekter, utbytte og renteutgifter

Innskotsrenta har "stabilisert seg" på eit forholdsvis lågt rentenivå og renteinntektene er omlag vidareført på same nivå som i 2016.

Utbytte frå VTK er i 2017 budsjettert med 0,5 million. Som er ei vidareføring av nivå i 2016 og 2015.

Renteutgiftene går noko (opp 0,5 mill.). Dette skuldast dels at ein legg til grunn 0,15% høgare rente på innlån enn i 2016-budsjettet (budsjettert lånerente er 1,8%). Men hovudforklaringa er at lånegjelda har auka. Mykje av lånegjelda har finansiert investeringar innan VA-sektoren, og dermed blir auken i lånerenter i realiteten dekt over sjølvkostrekneskapen.

Avdragsutgifter

I 2017 er det lagt til grunn å betale avdrag etter oppsett betalingsplan å ikkje redusere avdragsutgiftene, slik ein gjorde i 2016-budsjettet. Avdragsutgiftene vert då kr 7.718.000, som er kr 748.000 meir enn opphavleg budsjett for 2017. (sjå kommentar under renter i høve til sjølvkost). Slik budsjettet for avdrag nå er innretta, legg ein til grunn at ein har god margin til kommunelova sitt minimumskrav til avdragsutgifter i driftsbudsjettet.

2.4 Budsjettskjema 1B (driftsrammer)**Budsjettskjema 1B****Driftsbudsjettet, fordelt på EININGS-STRUKTUR**

Tall i 1 kroner	<i>Budsjett</i> 2017	<i>Opph. budsjett</i> 2016	<i>Rekneskap</i> 2015
Driftsutgifter pr. EININGS-STRUKTUR			
Felles	17 925 000	17 371 000	5 602 024
Sentrale inntekter, renter og avdrag	0	0	0
Eining for skule	23 511 000	22 746 000	21 104 016
Eining for barnehage	13 509 000	12 485 000	12 089 791
Eining for kultur	4 888 000	4 108 000	3 554 626
Eining for helse og habillitering	23 678 000	23 873 000	22 389 863
Eining for omsorg	24 048 000	24 083 000	24 359 071
Eining for teknisk drift	10 509 000	10 030 000	13 397 546
Interkommunalt plankontor	323 000	435 000	183 751
Ymse prosjekt	0	210 000	285 016
Sjølvkost - vatn og kloakk	-5 107 000	-4 849 000	-811 848
Nav Nissedal	3 689 000	2 410 000	2 946 731
Næring og reiseliv	68 000	0	5 813
Sum fordelt	117 041 000	112 902 000	105 106 401

Rammeendringane framkjem slik som tabellane under syner.

Felles - Ramme-endingar frå 2016 til 2017	
Opprinneleg ramme i 2016	17 371 000
Heilårsverknad lønsvekst, sentral lønspott og endring i pensjonskostnader	201 000
Heilårsverknad generell prisvekst	243 000
Driftsutgifter WEB-overføring kommunestyremøter	10 000
Stortingsval	100 000
Nedgang i konsesjonskraftinntekter	466 000
Avsett sum flyktningar busett 2016 trekt inn	-2 201 000
Avsett sum flyktningar busett 2017	1 414 000
Auke i utg. eigedomsskatt - synfaring m.m.	30 000
Avsett felles lønspott redusert	-360 000
Frikjøp/tapt arbeidsforteneste - kontrollutval	30 000
Oppgåvekorrigert ramme 2017 - ordinær drift	17 304 000
Tiltak i 2017:	
Låneopptak fellesrådet - renter/avdrag	19 000
Kontrollutval - selskapskontroll	50 000
Avsetning kraft/næringsfond redusert	-28 000
Overføring Frivilligsentral overført til felles/rådmann	580 000
FRAMLEGG TIL RAMME FOR 2017:	17 925 000

Skule - Ramme-endingar frå 2016 til 2017	
Opprinneleg ramme i 2016	22 746 000
Heilårsverknad lønsvekst og endring i pensjonskostnader	521 000
Heilårsverknad generell prisvekst	92 000
Heilårseffekt av avt. Gjerstad kommune avslutta	-158 000
50% vikarressurs vår 2016 ikkje vidareført	-145 000
Heilårseffekt av ny naturfagstime (3 skular)	75 000
Meirinntekter vaksenopplæring	-613 000
Mindreknad auke i stilling 1. kl. Kyrkjebygda (oppretta aug. 2015)	-40 000
For lite veketimar i skulen jf. 1. tertial 2016	139 000
40% stilling vaksenopplæring (vedteke i 1. tertial 2016)	262 000
Kantinedrift vidareført på dagens nivå (vedteke kutt reversert. Jf. k-sak 53/16)	73 000
Ny gjesteelev	242 000
Miljøterapeut stilling (jf. 2. tertial 2016)	607 000
Oppgåvekorrigert ramme 2017	23 801 000
Tiltak i 2017:	
Ledige lønsmedel jf. tertialkontroll i 2015 & 2016	-500 000
50% stilling Kyrkjebygda frå 1/8-17 (5/12)	138 000
40% to-språkleg assistent til 30/6-17	84 000
Rammekutt (ikkje auke i eigebetaling SFO)	-12 000
Framlegg til ramme for 2017	23 511 000

Barnehage - Ramme-endringar frå 2016 til 2017	
Opprinneleg ramme i 2016	12 485 000
Heilårsverknad lønsvekst og endring i pensjonskostnader	315 000
Heilårsverknad generell prisvekst	30 000
Redusert kostnad - barnehageborn i andre kommunar	-170 000
SFO på Felle k-sak 27/16	80 000
Spesialpedagogiske tiltak jf. f-sak 105/16	438 000
Barnehagen open jol/påske	146 000
Assistent knyt til flyktningeborn	140 000
Spesialpedagogiske tiltak - fritak eigenbet.	30 000
Gratis kjernetid 3-åringar heilår	10 000
Oppgåvekorrigert ramme 2017 - ordinær drift	13 504 000
Tiltak i 2017:	
Auke eigenbetaling med 2,7%	-50 000
Utviding av SFO på Felle	55 000
Framlegg til ramme for 2017	13 509 000

Kultur - Ramme-endringar frå 2016 til 2017	
Opprinneleg ramme i 2016	4 108 000
Heilårsverknad lønsvekst og endring i pensjonskostnader	80 000
Heilårsverknad generell prisvekst	35 000
Auke introduksjonsstønad	403 000
Støtte sertifikat flyktningar - tilbakeført til opphavleg sum	60 000
Oppgåvekorrigert ramme 2017 - ordinær drift	4 686 000
Tiltak i 2017:	
Forlenging engasjement flyktningekonsulentar (2X20%) til 30/6-17	110 000
20% 2- språkleg assistent til 30/6-17 (jf. tiltak under skule)	42 000
Kulturskule-jubileum	50 000
Framlegg til ramme for 2017	4 888 000

Helse og habilitering - Ramme-endringar frå 2016 til 2017	
Opprinneleg ramme i 2016	23 873 000
Heilårsverknad lønsvekst og endring i pensjonskostnader	189 000
Heilårsverknad generell prisvekst	192 000
Lærekandidat avslutta våren 2017	-74 000
Red. tilskot ressurskrevjande brukarar jf. 1. tertial	50 000
Auka behov brukarstyrt personleg assistent	298 000
Kommunal akuttplass - opp til 2016-kostnadsnivå	100 000
Redusert kostnad tiltak barnevern	-940 000
Ny sak brukarstyrt personleg assistent	400 000
Oppgåvekorrigert ramme for 2017 - ordinær drift	24 088 000
Tiltak i 2017:	
Avslutte dagplassar KVITO (jf. oppstart av Re-start)	-350 000
Auke innslagspunkt ress.krevjande brukarar med kr 50.000 over lønsvekst - innafor ramme	0
Effektivisering/red. av bemanning tenester for funksjonshemma	-200 000
Utgifter til lovpålagt helsesjekk brannmannskap	15 000
Auke 20% helsesyster	125 000
Framlegg til ramme 2017	23 678 000

Omsorg - Rammeendring 2016 - 2017	
Opprinneleg ramme i 2016	24 083 000
Heilårsverknad lønsvekst og endring i pensjonskostnader	472 000
Heilårsverknad generell prisvekst	47 000
Auke i inntekter - eigenbetaling inkl. ord. lønsvekst	-454 000
Oppgåvekorrigert ramme 2017 - ordinær drift	24 148 000
Tiltak i 2017:	
Sal av plassar	-100 000
Framlegg til ramme for 2017	24 048 000

Teknisk - Ramme-endringar frå 2016 til 2017	
Opprinneleg ramme i 2016	10 030 000
Heilårsverknad lønsvekst og endring i pensjonskostnader	140 000
Heilårsverknad generell prisvekst	232 000
Ikkje aktivering av løn einingsleiar - (sjølvkost VA)	70 000
Bortfall av leigeinntekter (Kilenhuset, Lokstall m.m.)	70 000
SFO på Felle - k-sak 27/16	6 000
Red. ramme straum/komm.avg./forsikring	-185 000
Auke på div. driftspostar (over tid)	185 000
Husleige - Forstandarbustad (frådrag for FDV-kostnad)	-50 000
Vaksenopplæringa lokaliseraast i kommunalt eigde lokaler	-120 000
Oppgåvekorrigert ramme 2017 - ordinær drift	10 378 000
Tiltak i 2017	
Avsett sum radontiltak redusert p.g.a. kapasitet	-100 000
Opplæring brannkonstablar	100 000
Oppretting av eige ansvar for beredskapsarbeid (opplæring/møteverksemd m.m.)	20 000
Nye takstein på mur-bygg Tveit skule	160 000
Auke av husleiger med 2,8%	-49 000
Framlegg til ramme 2017:	10 509 000

Plankontoret - Ramme-endringar frå 2016 til 2017	
Opprinneleg ramme i 2016	435 000
Heilårsverknad lønsvekst og endring i pensjonskostnader	31 000
Heilårsverknad generell prisvekst	27 000
Auke i gebyrinntekter - volum jf. r-2016 (Nissedal sin del)	-150 000
Oppgåvekorrigert ramme 2017 - ordinær drift	343 000
Tiltak i 2017:	
Auke eigenbetaling/gebyr med 2%	-20 000
Framlegg til ramme for 2017	323 000

Sjølvkost - Ramme-endringar frå 2016 til 2017	
Opprinneleg ramme i 2016	-4 849 000
Endring ramme m.a. p.g.a. høgare avskrivingsgrunnlag	-258 000
Oppgåvekorrigert ramme 2017 - ordinær drift	-5 107 000
Tiltak i 2017:	
Årsgebyrinntektene på vatn og kloakk redusert med 20%, og auke bruk av sjølvkostfond	0
Framlegg til ramme for 2017	-5 107 000

Nav - Ramme-endingar frå 2015 til 2016	
Opprinneleg ramme i 2016	2 410 000
Heilårsverknad lønsvekst og endring i pensjonskostnader	29 000
Oppgåvekorrigert ramme 2017 - ordinær drift	2 439 000
Tiltak i 2017:	
Auke i stønad til livsopphald	730 000
Heilår "Re-start" - aktivitetsplikt	720 000
Antatt effekt på øk. sosialhjelp ved tiltaket "Re-start"	-200 000
Framlegg til ramme for 2017	3 689 000

Ymse prosjekt - Ramme-endingar frå 2016 til 2017	
Opprinneleg ramme i 2016	210 000
Heilårsverknad generell prisvekst	5 000
Oppgåvekorrigert ramme 2017 - ordinær drift	215 000
Tiltak i 2017:	
Overføring av tilskot Frivilligsentral overført felles/rådmann	-215 000
Framlegg til ramme for 2017	0

Næring - Ramme-endingar frå 2016 til 2017	
Opprinneleg ramme i 2016	0
Heilårsverknad lønsvekst og endring i pensjonskostnader	12 000
Auke i stilling næringskonsulent jf. 1. tertial	56 000
Oppgåvekorrigert ramme 2016 - ordinær drift	68 000
Tiltak i 2017:	
	0
Framlegg til ramme for 2017	68 000

2.5 Økonomisk oversikt – budsjett 2017

Budsjett

Økonomisk oversikt - Drift

Tall i 1000 kroner

Budsjett 2017 Opph. budsjett 2016 Rekneskap 2015**DRIFTSINTEKTER**

Brukarbetalingar	-6 602	-5 997	-5 756
Andre sal- og leigeinntekter	-21 946	-19 451	-19 853
Overføringar med krav til motytingar	-15 357	-13 853	-20 167
Rammetilskot	-58 843	-57 856	-56 681
Andre statlege overføringar	-12 956	-8 160	-4 325
Andre overføringar	-3 177	-3 643	-4 988
Inntekts- og formuesskatt	-34 550	-31 525	-30 958
Eigedomsskatt	-13 780	-15 685	-15 977
Andre direkte og indirekte skattar	-7 884	-7 609	-7 889

Sum driftsinntekter	-175 095	-163 779	-166 593
----------------------------	-----------------	-----------------	-----------------

DRIFTSUTGIFTER

Lønsutgifter	96 454	91 514	90 411
Sosiale utgifter	23 271	21 917	21 723
Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal produksjon	24 508	23 144	24 892
Kjøp av tenester som erstattar kommunal produksjon	7 037	6 811	6 830
Overføringar	13 726	14 242	10 670
Avskrivningar	6 700	6 500	6 903
Fordelte utgifter	-222	-318	-1 158

Sum driftsutgifter	171 474	163 810	160 271
---------------------------	----------------	----------------	----------------

Brutto driftsresultat	-3 621	31	-6 323
------------------------------	---------------	-----------	---------------

EKSTERNE FINANSINTEKTER

Renteinntekter og utbytte	-1 208	-1 231	-1 298
Gevinst finansielle instrument (omløpsmiddel)	0	0	0
Mottokne avdrag på lån	-20	-20	-15

Sum eksterne finansinntekter	-1 228	-1 251	-1 313
-------------------------------------	---------------	---------------	---------------

EKSTERNE FINANSUTGIFTER

Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter	2 677	2 194	2 572
Tap finansielle instrumenter (omløpsmiddel)	0	0	0
Avdragsutgifter	7 718	6 970	5 084
Utlån	30	20	31

Sum eksterne finansutgifter	10 425	9 184	7 687
------------------------------------	---------------	--------------	--------------

Resultat eksterne finanstransaksjonar	9 197	7 933	6 374
--	--------------	--------------	--------------

Motpost avskrivningar	-6 700	-6 500	-6 903
-----------------------	--------	--------	--------

Netto driftsresultat	-1 124	1 464	-6 851
-----------------------------	---------------	--------------	---------------

BRUK AV AVSETNINGAR

Bruk av tidlegare års rekneskapsmessige mindreforbruk	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av bundne fond	-3 946	-3 738	-3 425

Sum bruk av avsetninger	-3 946	-3 738	-3 425
--------------------------------	---------------	---------------	---------------

AVSETNINGAR

Overføring til investeringsrekneskap	0	0	0
Dekking av tidlegare års rekneskapsmessig meirforbruk	0	0	801
Avsetnad til disposisjonsfond	1 785	0	0
Avsetnad til bundne driftsfond	3 285	2 274	5 909

Sum avsetningar	5 070	2 274	6 709
------------------------	--------------	--------------	--------------

Rekneskapsmessig meir-/mindreforbruk	0	0	-3 566
---	----------	----------	---------------

2.6 Budsjettskjema 2A og 2B (Investeringsprosjekt)

Vedtak i høve til investeringsbudsjettet fattast i høve til budsjettskjema 2A og 2B
For prosjekt som gjev mva-kompensasjon, så inngår mva i dei oppgjevne kostnadene.

Budsjettskjema 2A - Investeringsbudsjettet			
Tall i 1000 kroner	Budsjett 2017	Opph. budsjett 2016	Rekneskap 2015
INVESTERINGSBEHOV			
Investeringar i anleggsmiddel	33 002	9 038	33 489
Utlån og forskottering	1 975	1 380	1 785
Avdrag på lån	301	295	376
Dekking av tidlegare års udekka	0	0	0
Avsetningar	0	0	223
Årets finansieringsbehov	35 278	10 713	35 874
FINANSIERING			
Bruk av lånemidlar	-18 351	-7 255	-22 340
Inntekter frå sal av anleggsmiddel	0	0	-137
Tilskot til investeringar	-733	0	-121
Kompensasjon for meirverdiavgift	-4 095	-688	-1 727
Mottekne avdrag på utlån og refusjonar	-11 624	-275	-4 487
Andre inntekter	0	0	-6 660
Sum ekstern finansiering	-34 803	-8 218	-35 472
Overført frå driftsbudsjettet	0	0	0
Bruk av tidlegare års udisponert	0	0	0
Bruk av avsetningar	-475	-2 495	-401
Sum finansiering	-35 278	-10 713	-35 874
Udekka / Udisponert	0	0	0

Kommentarar til Budsjettskjema 2A

Investeringar i anleggsmiddel

Sjå kommentarar under Budsjettskjema 2B

Utlån og forskotering

Dette gjeld ramme for utlån Startlån på kr 1.500.000 og eigenkapitalinnskot i Klip med kr 475.000.

Avdrag på lån

Dette gjeld avdrag på lån i Husbanken innanfor Startlån-ordninga.

Bruk av lånemidlar

Utlån av Startlån er finansiert med unytta lånemidlar frå Husbanken, kr 1.500.000, og det vert ikkje teke opp nytt Startlån i Husbanken i 2017. Resterande bruk av lånemidlar gjeld dei oppførte investeringane. Gjeldande budsjett for 2016 tilseier at det ikkje vil vere unytta lånemidlar pr. 31.12.16. Nytt låneopptak i 2017 er då kr 16.851.000. (18.351 - 1.500)

Mottekne avdrag på utlån og refusjonar

Dette gjeld avdragsinntekter knytt til Startlån, kr 301.000 og refusjon/eigenbetaling frå abonnentar på prosjekt breibandutbygging, kr 800.000 og tilskot frå staten 1 mill., tilskot frå Husbanken på omsorgsbustader/flyktningebustader 7,1 mill.

Kompensasjon for meirverdiavgift

Meirverdiavgift er inkludert i summane under Investeringar i anleggsmiddel, og kompensasjonen vert å sjå på som finansieringsinntekt.

Bruk av avsetningar

Dette gjeld bruk av ubunde investeringsfond til eigenkapitalinnskot KLP (kr 475.000).

Budsjettskjema 2B

Investeringsbudsjettet fordelt på investeringsprosjekt

Alle tall i 1000 kroner

Budsjett 2017 Opph. budsjett 2016 Rekneskap 2015

Frå budsjettskjema 2A:

Investeringar i anleggsmiddel	33 002	31 494	33 489
Fordeling på investeringsprosjekt			
Kjøp og sal av aksjar, andelar og tomter	0	0	52
VA-Gautefallheia - felles administrasjon	0	0	183
Nissedal sin del av fellesinvesteringar - Gautefallheia	0	1 526	8 604
VA-Gautefallheia - Trinn1 - Søliane-Gama	0	19	2
VA-Gautefallheia - Trinn2 - Gama-Nisser dam	0	275	1 322
VA-Gautefallheia - Trinn5 - Sjøleidningar i Nissedal	0	0	413
VA-Gautefallheia - Trinn6 - Vassverk i Treungen	0	0	2 929
VA-Gautefallheia - Trinn7 - Renseanlegg	0	875	1 386
Tambaga - Fleirbruks huset	0	0	3 763
Telefonsentral - oppgradering eller ny	0	0	217
Miljøretta helsevern - påkostningar skulebygg	0	1 188	2 908
Hovudleidning til Solheia og Utsjå hyttefelt	0	0	5 246
Meirkostnad VA-leidning - Treungen-Haukerhyl	0	0	-33
Agresso-modul-A-melding	0	0	167
Kloakkpumpe stasjon-Treungen kyrkje	0	0	217
Utbyggingsavtale-Felehovet Nord - Felt A	0	0	1 859
Oppgradering av ePhorte/Microsoft-lisensar	0	397	830
Ny felles tenestebil	0	0	300
Adressering-skilting-vegnamn	0	250	0
Skilleveggar i garderobar i Fleirbruks huset	0	0	134
Utbyggingsavtale-Naurak-felt1	0	112	550
Utskifting av PC-park	0	0	298
Ny bil til heimesjukepleia	0	0	282
Kjøp av bustad for busetting av flyktningar	0	0	1 383
Inventar og utstyr til vaksenopplæringa	0	0	170
Skatepark - Kyrkjebygda - trinn2	0	0	256
Omsorgsbustader/aldersbustader/flyktningbustader	0	1 525	0
Satsing på Ikt i skulen	0	625	0
Gps på Plankontoret	0	159	0
Ny tankbil til brannvesenet/nødforsyning av vatn	0	800	0
Asfaltering av grusveggar	0	4 313	0
Utviding av VA-nett i Nordbygda	0	500	0
Omlagging av kloakkleidning Landvik-TreungenRA	0	1 247	53
Utstyr for web-overføring i kommunestyresalen	0	125	0
Vassforsyning-Sandtjønnlia hyttefelt m.fl.	0	12 600	0
Utbyggingsavtale-kloakk-Naurak-felt2	0	340	0
Vass- og kloakkleidning til Ånundsbuoddane	0	1 150	0
Utbygging-Tveit skule - småskulen	0	125	0
Ombygging-kommunehuset-2.etg.	0	194	0
Oppgradering Agresso til Milestone	0	312	0
Utviding av Framnes bustadfelt eks. VA	0	1 250	0
Gateljos - Sagvegen/Mila	0	687	0
Breibandutbygging	2 625	0	0
Tur-/sykkelløype Åmli - Treungen	1 466	0	0
4 Utleigebustader - Flyktningar	10 000	0	0
4 omsorgsbustader - Omsorgssenteret	8 000	0	0
Oppgradering av Office	450	0	0
Vass- og avløpsledning - Eriksneset/Treungen Hyttegrennd	0	900	0
Utbyggingsavtale - Felehovet nord, felt C	2 524	0	0
Utbygging Tveit skule - Småskulen	7 937	0	0
Sum fordelt	33 002	31 494	33 489

Kommentarar til budsjettskjema 2B - investeringsprosjekt

Breibandutbygging

VTNU har arbeidd med eit prosjekt i høve til å betre tilgangen på breiband i Vest-Telemark. Nissedal har saman med Vinje og Kviteseid i Vest-Telemark fått eit tilskot frå Staten (NKOM). Nissedal har fått eit tilskot på 1 mill. For å utløyse dette tilskotet, må kommunen bidra med ein eigenandel på kr 300.000. (som er tenkt lånefinansiert). Finansieringsplanen legg opp til at dei som nyttar seg av tilbodet skal betale ein eigenandel. Denne er berekna til å utgjere kr 800.000 totalt. Total prosjektkostnad (eks. mva) er då 2,1 mill.

Tur-/sykkelløype Åmli - Treungen

Det blei i 2015 utarbeida ein forprosjektrapport, Tur og sykkelløype Åmli – Treungen finansiert av Telemarksveien. Anlegget er nå lagt inn i prioritert handlingsprogram i plan for idrett og fysisk aktivitet i begge kommunar, og ein vil søke spelemidlar til dette prosjektet i 2017. I finansieringsplanen er det lagt inn ein eigenandel på 1,6 mill. for Åmli kommune og kr 440.000 kr for Nissedal kommune. Denne finansieringa må på plass før ein kan søkje spelemidlar.

4 utleigebustader – Flyktningar

Etter budsjettvedtak for 2016, fekk byggje og porsjekteringsnemnda i oppdrag å utgreie/prosjekttere 4 flyktningbustader (2 to-mannsbustader). Dette arbeidet er nemnda nå i gang med. Tilrådd ramme for dette prosjektet bygger ikkje på nøye kalkulasjonar eller anbod. Det er gjort eit anslag i høve til gjennomsnittspris pr. kvm. for denne type bygg, då storleiken er nokolunde gitt. Eventuelle avvik vil ein måtte ta omsyn til i tertialkontrollar. På denne bakgrunn er heller ikkje tilskot frå Husbanken gitt tilsagn om. Men ein legg til grunn at anslaget er ganske realistisk og for å få eit betre bilete i høve til budsjett 2016, vert det nå lagt inn summar.

4 omsorgsbustader - Omsorgssenteret

Etter budsjettvedtak for 2016, fekk byggje og porsjekteringsnemnda i oppdrag å utgreie/prosjekttere 4 omsorgsbustader. Dette arbeidet er nemnda nå i gang med. Tilrådd ramme for dette prosjektet bygger ikkje på nøye kalkulasjonar eller anbod. Det er gjort eit anslag i høve til gjennomsnittspris pr. kvm. for denne type bygg, då storleiken elagt r nokolunde gitt. Eventuelle avvik vil ein måtte ta omsyn til i tertialkontrollar. På denne bakgrunn er heller ikkje tilskot frå Husbanken gitt tilsagn om. Men ein legg til grunn at anslaget er ganske realistisk og for å få eit betre bilete i høve til budsjett 2016, vert det nå lagt inn summar.

Oppgradering av Office

I løpet av 2016 vil ein måtte oppgradere office-pakka på alle PC-ar. Dette er nærast å sjå på som eit "pålegg". Oppgraderinga vil ikkje gje noko større funksjonalitet, men dersom ein skulle vurdere å ikkje gjere denne oppgraderinga vil ein ha problem med å seie at ein opererer ryddig i høve til lisens-rettar eller ein vil kunne risikere å få ulike driftsproblem.

Utbygging småskulen - Treungen

Talmaterialet bygger på nemnda si innstilling til kommunestyret, der det vert tilrådd eit påbygg på 240 m². Prosjektet er tenkt ein progresjon som gjer til at låneopptaket vil bli gjennomført mot slutten av 2017. Av den grunn får renter/avdrag på dette prosjektet først verknad i 2018.

2.7 Økonomisk oversikt – investeringsbudsjettet 2017

Budsjettskjema

Økonomisk oversikt – Investering

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2017	Opph. budsjett 2016	Rekneskap 2015
INNETEKTER			
Sal av driftsmidler og fast eiendom	0	0	-137
Andre salsinntekter	0	0	-6 660
Overføringer med krav til motyting	-11 323	-95	-4 224
Kompensasjon for meirverdiavgift	-4 095	-688	-1 727
Statlege overføringer	-733	0	0
Andre overføringer	0	0	-121
Renteinntekter, utbytte og eigaruttak	0	0	0
Sum inntekter	-16 151	-783	-12 870
UTGIFTER			
Lønsutgifter	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0
Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal eigenproduksjon	28 907	8 350	31 762
Kjøp av tenester som erstattar kommunal eigenproduksjon	0	0	0
Overføringer	4 095	688	1 727
Renteutgifter, provisjonar og andre finansutgifter	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0
Sum utgifter	33 002	9 038	33 489
FINANSIERINGSTRANSAKSJONAR			
Avdragsutgifter	301	295	376
Utlån	1 500	1 000	900
Kjøp av aksjar og andelar	475	380	885
Dekking av tidlegare års udekka	0	0	0
Avsetningar til ubundne investeringsfond	0	0	223
Avsetningar til bundne investeringsfond	0	0	0
Sum finansieringstransaksjonar	2 276	1 675	2 384
Finansieringsbehov	19 127	9 930	23 004
FINANSIERING			
Bruk av lån	-18 351	-7 255	-22 340
Mottekne avdrag på utlån	-301	-180	-262
Sal av aksjar og andelar	0	0	0
Overføringer frå driftsrekneskap	0	0	0
Bruk av tidlegare års udisponert	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-475	-2 380	-287
Bruk av ubundne investeringsfond	0	-115	-114
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0
Sum finansiering	-19 127	-9 930	-23 004
Udekka / Udisponert	0	0	0

2.8 Eigenbetalingar/avgifter 2017

ØKONOMIPLAN - EIGENBETALINGAR/AVGIFTER					
Tekst	B-2016	B-2017		Auke %	Auke Kr
Tomtepris komm. Bustadfelt (minstepris 50.000)					
Tilleggsareal pr. m2	20	20			
Husleige komm.hus pr. m pr. år	864	864		0,0 %	0
Husleige Tannlege pr. m pr. år (avt.fest. reg.)	795	795		0,0 %	0
Kopiering pr. kopi (inkl. MVA)	2,00	2,00		0,0 %	0
Gebyr etablererprøve for styrar serveringstad	400	400		0,0 %	0
Foreldrebetaling barnehage pr. mnd.					
18 timer pr.veke / 19 t. Felle & Kyrkjebygda	1 290	1 325		2,7 %	35
27 timer pr. veke / 28,5 t. Felle & Kyrkjebygda	1 825	1 875		2,7 %	50
36 timer pr.veke / 38 t. Felle & Kyrkjebygda	2 350	2 410		2,5 %	60
45 timer pr. veke / 47,5 t. Felle & Kyrkjebygda	2 655	2 730		2,8 %	75
Kjøp av enkeltdagar	340	340		0 %	0
Foreldrebet. barnehage pr. mnd.-inntekt u/3 G					
18 timer pr.veke	155	160		3,2 %	5
27 timer pr. veke	210	215		2,4 %	5
36 timer pr.veke	270	280		3,7 %	10
45 timer pr. veke	350	360		2,8 %	10
Foreldrebetaling skulefritid pr. mnd.					
0 - 3 timar pr. veke	400	400		0 %	0
4 - 6 timar pr. veke	650	650		0 %	0
7 - 12 timer pr.veke	950	950		0 %	0
13 - 20 timer pr. veke	1 400	1 400		0 %	0
Meir enn 20 timer pr.veke	1 900	1 900		0 %	0
Kjøp av enkeltdagar(t.d.dagar fram til skulestart/etter skuleslutt)	200	200		0 %	0
Eigenbetaling kulturskolen pr. år	2 153	2 153		0,0 %	0
Bading (pr. gong)					
Born	20	20		0,0 %	0
Vaksne (o/18 år)	40	40		0,0 %	0
Leige av lys-/lydutstyr					
Utleige av lysutstyr, liten pakke pr. time	300	300		0,0 %	
Utleige av lysutstyr, stor pakke pr. time	600	600		0,0 %	
Utleige av lydutstyr, liten pakke pr. time	300	300		0,0 %	
Utleige av lydutstyr, stor pakke pr. time	600	600		0,0 %	

Abonnementsordning for heimehjelp (pr. mnd.)				
Inntekt 0-2 G (fylgjer statlege maks.satsar)	186	186	0,0 %	0
Inntekt 2-3 G	515	515	0,0 %	0
Inntekt 3-4 G	1 025	1 025	0,0 %	0
Inntekt 4-5 G	1 535	1 535	0,0 %	0
Inntekt over 5 G	1 845	1 845	0,0 %	0
Timebetaling for heimehjelp				
Timepris uavhengig av inntekt	215	215	0,0 %	0
Tryggingsalarmar				
Tildeling/montering	0	0		0
Månadleg leige (via fasttelefon)	245	245	0,0 %	0
Månadleg leige (via mobiltelefon)	275	275	0,0 %	0
Leige av kommunale hjelpemiddel pr.mnd	0	0		0
Transport til/frå dagsenter/dagaktivitetar	50/25	50/25	0,0 %	0
Korttidsopphold inst. - Dagpris (fylgjer statlege maks.satsar)	77	77	0,0 %	0
Korttidsopphold inst. - Døgnpris (fylgjer statlege maks.satsar)	147	147	0,0 %	0
Kjøp av middag	60	60	0,0 %	0
Aldersbustader pr. mnd.				
Oddane 1, store	4 595	4 725	2,8 %	130
Oddane 2, 2 høgda B14, A og B	4 495	4 620	2,8 %	125
Oddane 2, underetasje, C og D	4 495	4 620	2,8 %	125
Framnes II - Fredheim og Roheim	4 595	4 725	2,8 %	130
Omsorgsbustader Pr. mnd.				
Omsorgssenteret	5 205	5 350	2,8 %	145
Kåsa B, C, D.	5 770	5 930	2,8 %	160
Kåsa bustad E	6 635	6 820	2,8 %	185
Kåsa bustad A	6 635	6 820	2,8 %	185
Leigeinntekter pr. mnd.				
Framnes hovudleilighet (prøvebustad)	4 240	4 360	2,8 %	120
Framnes hybelleilighet (prøvebustad)	2 245	2 310	2,9 %	65
Dølali rekkjehus (prøvebustad)	4 495	4 620	2,8 %	125
Larstun hybelhus A, B, C. (prøvebustad)	4 495	4 620	2,8 %	125
Larstun hybelhus D (ikkje oppussa) (prøvebustad)	3 930	4 040	2,8 %	110
Kåsa/Solli - Prøvebustad	6 125	6 300	2,9 %	175
Solås – Prøvebustad	6 125	6 300	2,9 %	175
Forstandarbustad		6 300		
Vasstårnet	765	785	2,6 %	20
Auke husleige prøvebustader etter utløp av tidsavgrensa avtale	33 %	33 %		
Pelsdyrområde				
Leige pr.da pr. år - Vadmoen	435	435	0,0 %	0
Mila aktivitetssenter				
Leige laurdag/søndag eller baae dager.	1 685	1 685	0,0 %	0
Tillegg for fredag kveld	665	665	0,0 %	0
Vekedager/kveldar	665	665	0,0 %	0

Vassavgifter					
Årsavgift fritids- og heilårsbustad	2 376	1 900		-20,0 %	-476
Avgift pr. m3	15,00	12,00		-20,0 %	-3,00
Fritidsbustader u/vassmålar vert rekna 100m3/år	3 876	3 100		-20,0 %	-776
Heilårsbustader u/vassmålar vert rekna 200m3/år	5 376	4 300		-20,0 %	-1 076
Tilkoplingsavgift låg sats - hytter/fritidsbustader	20 000	15 000		-25,0 %	-5 000
Tilkoplingsavgift høg sats - hytter/fritidsbustader	50 000	60 000		20,0 %	10 000
Tilkoplingsgebyr - bustader	7 500	7 500		0,0 %	0
Kloakkavgifter					
Årsavgift normal bustad	1 955	1 564		-20,0 %	-391
Avgift pr. m3 bustad	11,50	9,00		-21,7 %	-2,50
Fritidsbustader u/vassmålar vert rekna 100m3/år	3 105	2 485		-20,0 %	-620
Heilårsbustader u/vassmålar vert rekna 200m3/år	4 255	3 405		-20,0 %	-850
Tilkoplingsavgift låg sats - hytter/fritidsbustader	15 000	15 000		0,0 %	0
Tilkoplingsavgift høg sats - hytter/fritidsbustader	75 000	60 000		-20,0 %	-15 000
Tilkoplingsgebyr - bustader	7 500	7 500		0,0 %	0
Avgift årleg tilsyn og rapportering					
Reinseanlegg over 50 PE	6 000	6 000		0,0 %	0
Feiing					
Årsavgift feiing pr. pipe	247	222		-10%	-25
Årsavgift tilsyn pr. pipe	430	442		2,8 %	12
Ymse					
Tilskot private vegar. (K-faktor)	6	6		0,0 %	0
Timepris - Utleige teknisk personell	375	385		2,7 %	10

2.8.1 Renovasjon (Indre Agder og Telemark Avfallsselskap IKS)**Abonnement for husholdninger:**

Val av dunk til restavfall	Årleg gebyr eks. mva.
140L dunk med henting kvar 3. veke	2 323,20
140L dunk med henting kvar 6. veke. (Berre for einslige alderspensjonistar)	17 822,40
240L dunk med henting kvar 3. veke	3 208,-
360L dunk med henting kvar 3. veke	4 041,60
Frådrag for heimekompostering med godkjent varmekompostbinge og avtale med IATA IKS	-294,40

Det årlige grunngebyret er kr. 1 084,00 (eks. mva.)

I tillegg spesialtilbod slik:

Fellesløysing 1:

Husstandar med naturleg naboskap kan gå saman om renovasjon. Dunkar settast side om side og det blir tinge felles restavfallsdunk. Husstandar kan gå saman om felles dunkar på papir/drikkekartong, matavfall og hermetikk/glas. Prisen vil då bli redusera.

Fellesløysing 2:

Kundar som har/får fleire abonnement, kan sjølv bringe avfallet frå eks. fritidshus til heimen slik at vi kan hente avfallet på ein stad. Prisen vil då bli redusera.

Barn under 3 år:

Alle kundar med barn under 3 år som bur fast på eigedommen kan tinge 240L(360L) restavfall, og betale for 140L(240L).

Gebyr for hytter og fritidshus:

Gebyr for hytterrenovasjon er gradert etter standard og areal. Det er delt opp i to, eit grunngebyr og eit variabelt gebyr. Grunngebyret dekker faste kostnader og er på kr 614,-. eks. mva. Det variable gebyret dekker utgiftene til innsamling og sluttbehandling av avfallet.

Kategori A:

Hytter/koier med låg standard utan straum, utan vegsamband (over 2 km) og frå delt. Der bygningen ikkje er frå delt, kan det vere fellesløysing med hovudbruket når denne har hushald renovasjon.

Kategori B:

Spreidde hytter utanom felt og utan innlagt vatn og avløp. Frå flytte gardsbruk og hus som blir nytta som feriehus og som ligg einbølt (spreidd).

Kategori C:

Hytter i felt utan innlagt vatn og avløp.

Kategori D:

Hytter med høg standard, veg, vatn og avløp.

Frå flytte hus med høg standard (veg, vatn, avløp).

Kategori E:

Hytter som er eigde av firma og institusjonar, hytter der føremålet er utleige og private hytter med bruksareal (BA) over 150m². Hytter med bruksareal over 300m² får dobbelt gebyr.

Kategori	Grunngebyr	Variabelt gebyr	Gebyr u/mva	Gebyr inkl. mva
A	614,00	198,00	812,00	1015,00
B	614,00	395,00	1009,00	1261,00
C	614,00	790,00	1404,00	1755,00
D	614,00	1186,00	1800,00	2250,00
E	614,00	1581,00	2195,00	2744,00
E over 300m²	614,00	3162,00	3776,00	4720,00

Dei som nyttar avfallsbuene til IATA IKS, vil få eit tilleggsgebyr på kr. 77,50. I hyttefelt, der IATA IKS sine avfallsbuer blir nytta, er det eit tilleggsgebyr på kr. 156,00. Ekstra nøkkel kr. 260,-. Evt. postoppkrav kjem i tillegg.

Gebyr for slamtømming

I 2017 er det fylgjande gebyr for slamtøming ekskl. mva:

For dei med fast avtale er gebyret årlig:

Tøming av slamavskiljar 0 – 4 m ³ hus kvart år	kr 1 716,80 årlig gebyr
Tøming av slamavskiljar 0 – 4 m ³ hus 2. kvart år	kr 991,20 årlig gebyr
Tøming av slamavskiljar 0 – 4 m ³ 4. kvart år	kr 565,60 årlig gebyr
Over 4 m ³ kjem eit tillegg pr. m ³ , egne priser	

Hus

Ekstra tøming (0 – 4 m ³) . Gjelder alle Hus tankar	kr 2 902,- pr. gang
Over 4 m ³ kjem eit tillegg pr. m ³	kr 283,20 pr. m ³

Hytte / Feriehus

Etter bestilling (0 – 4 m ³) . Gjelder alle Feriehus-tankar	kr 3 446,40 pr. gang
Over 4 m ³ kjem eit tillegg pr. m ³	kr. 463,20 pr. m ³

Gebyr for storhushald:**1. januar – 1. juli 2017**

For storhushald blir det henting av matrestar kvar veke og restavfall kvar 3. veke.

Drikkekartong, papp, papir blir henta 3. kvar veke. Glas/hermetikk og plast blir henta kvar 6. veke. Alle kundar får besøk den same dagen i veka. Anna tømefrekvens må avtalas.

Storhushald er mindre forretningar, kontor, pensjonat, skular, forsamlingshus, sjukeheimar, institusjonar av ymse slag, bensinstasjonar, gatekjøkken, kafear og liknande (opplistinga er ikkje uttømande.)

Gebyr for storhushald blir fakturert 4 gonger i året.

For fyrste halvår 2017 er det fastsett slike gebyr:

(Gebyret gjeld for dei som har totalavtale med selskapet, dvs. inkl. restavfall.)

Storleik på dunk	80L	140L	190L	240L	360L	660L	770L
Restavfall 6. kvar veke (Gjeld små forsamlingslokale)	854	1496					
Restavfall 3. kvar veke		2129		3011	4064	7337	8310
Restavfall kvar veke		4629	5545	6512	8813	15884	17987
Matrestar kvar veke	1363	2366	3219	4048	6079		
Papir/ Drikkekartong 3. kvar veke	345	706	806	1028	1524		
Glas/hermetikk 6. kvar veke	Gratis	Gratis		Gratis	Gratis		
Hushald plast 6. kvar veke	Kr 20,- pr. sekk ved kjøp			372	433	731	
Papp 3. kvar veke	Kr. 1460,- pr. stativ				841	1176	1338

80L, 120L, 190L blir ikkje val for framtida, ikkje nye tingingar på desse 4 størrelsane.

Alle prisar er eksklusive MVA.

2.8.2 Gebyrregulativ etter plan- og bygningslova, forureiningsforskrifta og matrikkellova

Gebyrregulativ for plan- og byggesaker og utsleppssaker

Med heimel i plan- og bygningslova § 33-1 og forureiningsforskrifta §11-4 blir det fastsett fylgjande betalingssatsar for plan- og byggesaker (plan- og byggesaksgebyr) og gebyr for utsleppssøknader:

	kr
1. <u>Reguleringsplanar (område- og detaljregulering) pbl §12-1:</u>	
- Behandling av nytt planforslag med krav om planprogram	42 000
- Behandling av nytt planforslag:	29 800
- Endring av plan som krev høyring, jf §12-14:	14 900
- Mindre vesentleg endring av plan, jf §12-14:	4 200
2. <u>Dispensasjonar etter pbl §19:</u>	
- Dispensasjon som krev sentral høyring:	4 800
- Dispensasjon som krev lokal høyring:	3 700
- Dispensasjon som ikkje krev høyring:	2 500
- For dispensasjonar som og krev behandling etter jordlova, blir satsane redusera med jordlovsgebyret.	
3. <u>Søknadspliktige tiltak etter pbl § 20-1:</u>	
- Søknad om deling (§ 20-1, m):	2 500
- Søknadsplikt med krav om ansvarlege føretak (§ 20-3), normal sats:	11 000
- Søknadsplikt med krav om ansvarlege føretak (§ 20-3), låg sats:	2 400 *)
- Søknadsplikt med krav om ansvarleg føretak (§20-3), 0-sats:	0 **)
- Komplett søknad, rabatt på normal sats/låg sats:	- 1 800/ - 900
- Søknadsplikt utan krav om ansvarlege foretak (§ 20-4):	2 400
- Rammeløyve:	4 800
- Pr. igangsetjingsløyve:	4 800
*) Låg sats for tiltak som bygg under 30 m2 BYA, tilbygg under 80 m2 BRA/BYA, uthus utan innlagt vatn under 150 m2 BRA/BYA, flytting av bygning, mindre fasadeendringar, riving og mindre anlegg (veg under 100 m, terrengplaneringar under 300 m2, bryggeanlegg under 10 båt plassar, avlaupsanlegg under 5 p.e., ski- og turløyper, antenner og skilt).	
**) 0-sats for rehabilitering av infiltrasjonsanlegg, men med gebyr for ansvarsrett(ar).	
4. <u>Avslag:</u>	
- Avslag på tiltak nemnd i pkt 2, gebyrreduksjon:	50 %
5. <u>Endringar:</u>	
- Endring som krev nytt vedtak i godkjent søknad:	2 400

6. Attestar og avskrifter:
- Opplysingar etter lov om eigedomsmeikling. (§3-6),
minstesats: (tillegg etter brukt tid) 500
 - Utskriving av ferdigattest (§21-7), byggeløyve eldre enn 5 år: 2 000
7. Tiltak som ikkje blir utført:
- Der løyve er gitt, men tiltaket ikkje blir utført, refusjon: 50 %
Vilkåret er at løyvet er gyldig når refusjonskravet blir sett fram.
8. Søknad om utsleppsløyve:
- Opp til 50 pe 3 000
 - Frå 50 pe og over 9 500
9. Sakkunnig bistand:
- I særlege tilfelle kan kommunen krevje ekstra gebyr for sakkunnig bistand.
10. Berekningsstidspunktet.
- Gebyret blir rekna ut etter det regulativet som gjeld når komplett og tilfredsstillande søknad er motteken av kommunen.
11. Betalingsstidspunktet.
- Det kan setjast vilkår om at gebyret er betala før saka blir behandla.
 - I byggesøknader blir gebyret fastsett, og rett gebyrbetaling i ettertid er eit vilkår for byggeløyvet.
12. Endring av gebyrsatsane.
- Satsane kan regulerast kvart år i samband med budsjettbehandlninga.
13. Tidspunkt for iverksetjing.
- Gebyrregulativet gjeld frå 01.01.2017.

Gebyrregulativet er vedteke av Nissedal kommunestyre (sak 103/16, 08.12.16).

Gebyrregulativ etter matrikkellova

Med heimel i matrikkellova (jf lovas §32, forskriftene §16) er det fastsett fylgjande satsar:

1.1 Oppretting av matrikkeleining**1.1.1 Oppretting av grunneigedom og festegrund**

Areal 0-2.000 m² kr 13 300

Areal frå 2.001 m² – auke pr. påbyrja dekar kr 1 100

For areal over 8.000 m²; Tilleggsgebyr for tidsbruk over 4,0 t med timesats lik 1,2 promille av årsløna.

Frådeling av eksisterande festetomt der det er gjennomført oppmåling/ laga målebrev etter 1/1-1980, får 2/3-dels gebyr.

Frådeling som fell inn under §42 i matrikkelforskrifta (LNFR-areal over 100 dekar) får 2/3-dels gebyr.

1.1.2 Matrikulering av eksisterande umatrikulert grunn

Pr sak uansett areal kr 3 900

Der markarbeid er påkrevd, utløyser det tilleggsgebyr etter pkt 1.6.

1.1.3 Oppmåling av uteareal på eigarseksjon

Pr eigarseksjon areal 0-2.000 m² kr 11 900

Areal frå 2.001 m² – auke pr. påbyrja 1.000 m² kr 1 100

1.1.4 Oppretting av anleggseigedom

Volum 0-2.000 m³ kr 6 000

Volum frå 2.001 m³ – auke pr. påbyrja 1.000 m³ kr 500

1.1.5 Registrering av jordsameige

Gebyr etter brukt tid, med timesats lik 1,2 promille av årsløna

1.1.6 Oppretting av matrikkeleining utan fullført oppmålingsforretning

Som i punkt 1.1.1, 1.1.2, 1.1.4 og 1.1.5.

Ved fullført oppmåling eit tilleggsgebyr kr 3 700

1.2 Avbrot**1.2.1 Avbrot i oppmålingsforretning eller matrikulering**

Gebyr for utført arbeid dersom saka blir trekt før ho er fullført, må avvisast, ikkje let seg matrikkelføre på grunn av endra heimelstilhøve, eller av andre grunnar ikkje kan fullførast, blir sett til 1/3 av gebyrsatsane i 1.1.

1.3 Grensejustering**1.3.1 Grunneigedom, festegrund og jordsameige**

Ved gebyr for grensejustering kan areal for involverte eigedomar justerast med inntil 5 % av eigedomsarealet (maksimalgrensa er sett til 500 m²). Ein eigedom kan derimot ikkje gje frå seg areal om si sum overstig 20 % av eigedomsarealet før justering. For grensejustering til veg- eller jarnbaneføremål kan andre arealklasser gjelde.

Areal 0 - 500 m² kr 6 000

1.3.2 Anleggseigedom

For anleggseigedom kan volumet justerast med inntil 5 % av anleggseigedomsvolumet, men den maksimale grensa er sett til 1.000 m³

Volum 0 – 250 m ³	kr 3 000
Volum 251 – 1.000 m ³	kr 6 000

1.4 Arealoverføring**1.4.1 Grunneigedom, festegrund og jordsameige**

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomførast.

Arealoverføring utløyser dokumentavgift. Dette gjeld ikkje arealoverføring til veg- og jarnbaneføremål.

Areal 0 – 100 m ²	kr 4 600
Areal 100 – 250 m ²	kr 6 900
Areal 250 – 500 m ²	kr 9 400
Auke pr nytt påbyrja 500 m ²	kr 500

Dersom grense(r) på eksisterande grunneigedom ikkje er koordinatbestemt, eit tilleggsgebyr på: kr 3 400
+ tilleggsgebyr for tidsbruk over 4,0 t med timesats lik 1,2 promille av årsløna.

1.4.2 Anleggseigedom

For anleggseigedom kan volum som skal overførast frå ei matrikkeleining til ei anna, ikkje vere registrert på ei tredje matrikkeleining. Volumen kan bare overførast til ei matrikkeleining dersom vilkåra for samanføyning er til stades. Matrikkeleininga skal utgjere eit samanhengande volum.

Volum 0 - 500 m ³	kr 3 900
Auke pr nytt påbyrja 500 m ³	kr 500

1.5 Klargjering av eksisterande tomt der grensa ikkje er koordinatbestemt

For tomt inntil 8 000 m²: kr 9 000

1.6 Klarlegging av eksisterande grense der grensa tidlegare er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

For inntil to punkt kr 4 000
For overskytande grensepunkt, pr. punkt kr 300

1.7 Klarlegging av eksisterande grense der grensa ikkje tidlegare er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettar.

For inntil to punkt kr 6 900
For overskytande grensepunkt, pr. punkt kr 700
Gebyr for klarlegging fakturerast etter brukt tid, timesats 1,2 promille av årsløna.

1.8 Privat grenseavtale

For inntil 2 punkt eller 100 m grenselengde kr 1 200
For kvart nytt punkt eller påbyrja 100 m grenselengde kr 100
(Vel billigaste alternativ for rekvirenten)

1.9 Urimelege gebyr

Dersom gebyret klart er urimeleg i høve til prinsippa som er lagt til grunn, og det arbeidet og dei kostnadene kommunen har hatt, kan rådmannen eller den han/ho gjev fullmakt, av eige initiativ fastsetje eit passande gebyr.

Fullmaktshavar kan under same føresetnader og med bakrunn i grunngjeven søknad frå den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsetje eit redusert gebyr.

1.10 Betalingstidspunkt

Gebyret skal krevjast inn på forskot

1.11 Endringar i grunnlaget for matrikkelføringa av saka

Endrar rekvirenten grunnlaget for matrikkelføringa av saka før ho er avslutta, skal likevel gebyret stå ved lag.

1.12 Utskriving av matrikkelbrev

Matrikkelbrev inntil 10 sider

kr 190

Matrikkelbrev over 10 sider

kr 380

Endring av desse maksimalsatsane blir årleg regulert av Statens kartverk.

1.13 Gebyr rekna ut etter brukt tid

Gebyr for oppmålingsarbeid som ikkje kan fastsetjast ut frå punkta over, skal reknast ut etter brukt tid, timepris som svarar til 1,2 promille av brutto årsløn for den som utfører arbeidet, i tillegg til kostnader med reise og eventuelt merkemateriell.

1.14 Statlege gebyr og avgifter

Tinglysingsgebyr og dokumentavgifter kjem i tillegg til alle kommunale gebyr.

1.15 Regulering av gebyrsatsane

Gebyrsatsane kan regulerast kvart år i samband med budsjettvedtaket i kommunen, og skal innordnast målet om full inndekking i sjølvkostrekneskapen for desse tenestene.

1.16 Tidspunkt for iverksetjing

Gebyrregulativet gjeld frå 01.01.2017

Gebyrregulativet er vedteke av Nissedal kommunestyre (sak 103/16, 08.12.16).

2.9 Noter

2.9.1 Budsjett for kraft- og næringsfond

KRAFTFOND - AVKASTNING/DISPONERING		
	Budsjett 2016	Budsjett 2017
90% av avkastning:	kr 1 460 000	kr 1 460 000
Avsett til næringsfondet (40%)	kr 649 000	kr 649 000
Næringsadministrasjon	kr 504 000	kr 504 000
Heimeside	kr 47 000	kr 47 000
Lærlingar	kr 90 000	kr 90 000
Tilskot private vegar/Fjoneferja	kr 170 000	kr 170 000
Sum bruk:	kr 1 460 000	kr 1 460 000

Sum udisponert kraftfondsmedel: **kr 0** **kr 0**

NÆRINGSFOND - AVKASTNING/DISPONERING		
	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Renter næringsfond:	kr 3 000	kr 3 000
Avkastning frå kraftfond (40%)	kr 649 000	kr 637 000
Sum inntekter:	kr 652 000	kr 640 000
Tilskot Telemark Næringsfond	kr 59 000	kr 59 000
Tilskot Telemarksvegen	kr 25 000	kr 25 000
Medlemsskap Friluftsrådet Sør	kr 14 000	kr 15 000
Sponsing/annonse - Treungenfestival	kr 0	kr 20 000
Næringstiltak (ansvar 1410 - politisk)	kr 230 000	kr 188 000
Næringstiltak (ansvar 1410 - rådmann)	kr 31 000	kr 20 000
Reiseliv/turisme (ansvar 1411)	kr 242 000	kr 262 000
Pelsdyrområde (ansvar 4432)	kr 10 000	kr 10 000
Tilskot sommarjobb ungdom (ansvar 1412)	kr 41 000	kr 41 000
Sum disponering:	kr 652 000	kr 640 000

Sum udisponert næringsfondsmedel: **kr 0** **kr 0**

2.9.2 Budsjetterte dekningsgrader

Dekningsgrader - sjølvkostområde	R2013	R2014	R2015	B2016	B2017
Vassforsyning	82%	100%	169%	88%	118%
Kloakk	129%	125%	109%	88%	69%
Feiing	77%	100%	101%	100%	100%
Byggesak	62%	65%	95%	97%	102%
Oppmåling	104%	95%	109%	83%	94%

3. Økonomiplan 2017-2020

3.1 Driftsbudsjett 2017-2020

Økonomiplanen er sett opp med ei forventa utvikling i åra 2018, 2019 og 2020, gitt dei føresetnader som ligg til grunn for budsjett 2017 og ei forventa utvikling av inntekter og utgifter i perioden. Oversikten over drift syner at ei vidareføring av driftsnivået i 2017 ikkje vil ha dekning innanfor forventa inntekter.

Økonomiplan 2017-2020

Økonomisk oversikt – Drift

Tall i 1000 kroner	2017	2018	2019	2020
DRIFTSINNTEKTER				
Brukarbetalingar	-6 602	-6 602	-6 602	-6 602
Andre sal- og leigeinntekter	-21 946	-20 404	-20 012	-20 184
Overføringer med krav til motytingar	-15 357	-15 357	-15 357	-15 357
Rammetilskot	-58 843	-60 091	-60 740	-61 343
Andre statlege overføringer	-12 956	-11 456	-8 456	-5 706
Andre overføringer	-3 177	-3 177	-3 177	-3 177
Inntekts- og formueskatt	-34 550	-34 968	-35 387	-35 805
Eigedomsskatt	-13 780	-13 780	-13 780	-13 780
Andre direkte og indirekte skattar	-7 884	-7 884	-7 884	-7 884
Sum driftsinntekter	-175 095	-173 719	-171 395	-169 838
DRIFTSUTGIFTER				
Løn- sosiale utgifter	119 725	118 839	118 579	118 479
Kjøp av varer/tenester som inngår i kommunal prod.	24 508	24 258	24 308	24 258
Kjøp av tenester som erstattar kommunal prod.	7 037	7 037	7 037	7 037
Overføringer	13 726	13 976	14 376	14 276
Avskrivningar	6 700	6 700	6 700	6 700
Fordelte utgifter	-222	-222	-222	-222
Sum driftsutgifter	171 474	170 588	170 778	170 528
Brutto driftsresultat	-3 621	-3 131	-617	690
EKSTERNE FINANSINNTEKTER				
Renteinntekter og utbytte	-1 208	-1 208	-1 208	-1 208
Gevinst finansielle instrument (omløpsmiddel)	0	0	0	0
Mottekne avdrag på lån	-20	-20	-20	-20
Sum eksterne finansinntekter	-1 228	-1 228	-1 228	-1 228

EKSTERNE FINANSUTGIFTER

Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter	2 677	2 736	2 513	2 358
Tap finansielle instrumenter (omløpsmiddel)	0	0	0	0
Avdragsutgifter	7 718	8 280	8 280	8 280
Utlån	30	30	30	30
Sum eksterne finansutgifter	10 425	11 046	10 823	10 668

Resultat eksterne finanstransaksjonar	9 197	9 818	9 595	9 440
--	--------------	--------------	--------------	--------------

Motpost avskrivningar	-6 700	-6 700	-6 700	-6 700
-----------------------	--------	--------	--------	--------

Netto driftsresultat	-1 124	-13	2 278	3 430
-----------------------------	---------------	------------	--------------	--------------

BRUK AV AVSETNINGAR

Bruk av tidlegare års rekneskapsmessige mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-3 946	-3 946	-3 946	-3 946
Sum bruk av avsetninger	-3 946	-3 946	-3 946	-3 946

AVSETNINGAR

Overføring til investeringsrekneskap	0	0	0	0
Dekking av tidlegare års rekneskapsmessig meirforbruk	0	0	0	0
Avsetnad til disposisjonsfond	1 785	674	0	0
Avsetnad til bundne driftsfond	3 285	3 285	3 285	3 285
Sum avsetningar	5 070	3 959	3 285	3 285

Rekneskapsmessig meirforbruk	0	0	1 617	2 769
-------------------------------------	----------	----------	--------------	--------------

Endring i rammetilskot/skatt er lagt inn jf. prognose motteke frå Telemarksforskning. Kommunen vil frå 2018 få auke i rammetilskot p.g.a. av endring i distriktstilskot. Utgjer ein vekst på 0,5 mill.

På integreringstilskot er tilskot knyt til einslige mindreårige fasa ut i løpet av planperioden. For flyktningar busett i 2015 er det lagt inn ein effekt på 1,5 mill. i 2019 ved nedgang av inntekter/auke i utgifter. For flyktningar busett i 2016 er det lagt inn ein tilsvarande effekt i 2020.

3.2 Driftsbudsjett 2017-2020 – budsjettskjema 1A pr. konto

	2017	2018	2019	2020
Skatt på inntekter og formue (jf. prognose)	-34 550	-34 968	-35 387	-35 805
Ordinært rammetilskot (jf. prognose)	-58 843	-59 538	-60 187	-60 790
Distriksindeks ned frå 36 til 32 frå 2018		-553	-553	-553
Skatt på eigedom	-13 780	-13 780	-13 780	-13 780
Andre direkte eller indirekte skattar 2)	-7 884	-7 884	-7 884	-7 884
Andre generelle statstilskot (red. int.tilskot)	-12 956	-11 456	-8 456	-5 706
Sum frie disponible inntekter	-128 013	-128 179	-126 247	-124 518
Renteinntekter og utbytte 4)	-1 208	-1 208	-1 208	-1 208
Gevinst finansielle instrument	0	0	0	0
Renteutgifter jf. gjeldoversikt	2 677	2 736	2 513	2 358
Tap finansielle instrument	0	0	0	0
Avdrag på lån jf. gjeldoversikt	7 718	8 280	8 280	8 280
Netto finansinntekter/-utgifter	9 187	9 808	9 585	9 430
Til dekking av tidlegare års rekneskapsmessig meirforbruk	0	0	0	0
Til ubundne avsetningar	1 785	674	0	0
Til bundne avsetningar 5)	0	0	0	0
Bruk av tidlegare års rekneskapsmessig mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetningar	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetningar 6)	0	0	0	0
Netto avsetningar	1 785	674	0	0
Til fordeling drift	-117 041	-117 697	-116 662	-115 088

3.3 Driftsbudsjett 2017-2020 – endringer pr. rammeområde i planperioden

Endringer pr. rammeområde i planperioden	2018	2019	2020
--	------	------	------

Felles:

Gjeldande ramme året før:	17 925 000	19 367 000	19 859 000
<u>Endringer i høve til forutgåande år:</u>			
Nedgang i konsesjonskraftinntekter	1 542 000	392 000	-172 000
Val	-100 000	100 000	-100 000
Framlegg til ramme:	19 367 000	19 859 000	19 587 000

Skule:

Gjeldande ramme året før:	23 511 000	23 175 000	23 075 000
<u>Endringer i høve til forutgåande år:</u>			
Heilår 50% stilling Kyrkjebygda	193 000		
50% 2-språkleg assistent avslutta	-84 000		
Avslutning spes.ped. Tiltak	-445 000	-100 000	-50 000
Framlegg til ramme:	23 175 000	23 075 000	23 025 000

Barnehage:

Gjeldande ramme året før:	13 509 000	13 119 000	12 909 000
<u>Endringer i høve til forutgåande år:</u>			
Avslutning av spes.ped.tiltak (Auke i skulen?)	-390 000	-210 000	
Framlegg til ramme:	13 119 000	12 909 000	12 909 000

Kultur:

Gjeldande ramme året før:	4 888 000	5 228 000	5 728 000
<u>Endringer i høve til forutgåande år:</u>			
Avslutning av eng. 40% flykt.konsulent	-110 000		
Medel kulturskule-jubilee trekt ut	-50 000		
Auke utgifter flyktningar	500 000	500 000	
Framlegg til ramme:	5 228 000	5 728 000	5 728 000

Helse og habilitering:

Gjeldande ramme året før:	23 678 000	23 678 000	23 678 000
<u>Endringer i høve til forutgåande år:</u>			
Framlegg til ramme:	23 678 000	23 678 000	23 678 000

Omsorg:

Gjeldande ramme året før:	24 048 000	24 048 000	24 048 000
---------------------------	------------	------------	------------

Endringar i høve til forutgåande år:

Framlegg til ramme:	24 048 000	24 048 000	24 048 000
---------------------	------------	------------	------------

Teknisk:

Gjeldande ramme året før:	10 509 000	10 349 000	10 349 000
---------------------------	------------	------------	------------

Endringar i høve til forutgåande år:

Løyving takstein trekt attende	-160 000		
--------------------------------	----------	--	--

Framlegg til ramme:	10 349 000	10 349 000	10 349 000
---------------------	------------	------------	------------

Plan:

Gjeldande ramme året før:	323 000	323 000	323 000
---------------------------	---------	---------	---------

Endringar i høve til forutgåande år:

Framlegg til ramme:	323 000	323 000	323 000
---------------------	---------	---------	---------

Sjølvkost VA:

Gjeldande ramme året før:	-5 107 000	-5 107 000	-5 107 000
---------------------------	------------	------------	------------

Endringar i høve til forutgåande år:

Framlegg til ramme:	-5 107 000	-5 107 000	-5 107 000
---------------------	------------	------------	------------

NAV:

Gjeldande ramme året før:	3 689 000	3 449 000	3 349 000
---------------------------	-----------	-----------	-----------

Endringar i høve til forutgåande år:

Effekt "Re-start"	-200 000	-100 000	-100 000
-------------------	----------	----------	----------

Mellombels auke bemanning trekt inn	-40 000		
-------------------------------------	---------	--	--

Framlegg til ramme:	3 449 000	3 349 000	3 249 000
---------------------	-----------	-----------	-----------

Næring:

Gjeldande ramme året før:	68 000	68 000	68 000
---------------------------	--------	--------	--------

Endringar i høve til forutgåande år:

Framlegg til ramme:	68 000	68 000	68 000
---------------------	--------	--------	--------

Sum rammer:	117 697 000	118 279 000	117 857 000
--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Til fordeling drift:	-117 697 000	-116 662 000	-115 088 000
-----------------------------	---------------------	---------------------	---------------------

Meirforbruk:	0	1 617 000	2 769 000
---------------------	----------	------------------	------------------

3.2 Investeringsbudsjett 2017-2020

Det er ikkje planlagt nye investeringsprosjekt i åra 2018, 2019 og 2020.

3.3 Gjeldsoversikt 2017-2020

ØKONOMIPLAN - GJELD SOVERSIKT						
(tal i tusen)						
BANK	31.12.2017		2017	2018	2019	2020
Sp.B. Sør 2801.81.15524	3 394	avdrag	700	700	700	700
Lån slutt 2020		1,80 %	61	48	36	23
KBN 20140608	82 046	avdrag	4 318	4 318	4 318	4 318
Lån slutt 2036		1,80 %	1 481	1 399	1 321	1 244
Kommunekreditt 10950	8 250	avdrag	750	750	750	750
Lån slutt 2027		1,80 %	149	135	122	108
Husbank 11517108	1 686	avdrag	177	177	177	177
Lån slutt 2027		1,80 %	30	27	24	21
KLP 030413681	11 252	avdrag	1 000	1 000	1 000	1 000
Lån slutt 2029		1,80 %	204	185	167	149
Husbank 11520488 5	629	avdrag	12	12	12	12
Lån slutt 2037 (Ann.lån)		1,80 %	11	11	11	11
Husbank 11528910 0	694	avdrag	18	18	18	18
Lån slutt 2043		1,80 %	12	12	12	12
Husbank 11526181	601	avdrag	37	37	37	37
Lån slutt 2033		1,80 %	11	10	9	9
KBN 2015236	6 720	avdrag	240	240	240	240
Lån slutt 2045		1,80 %	121	117	112	108
KBN 2015363	6 047	avdrag	216	216	216	216
Lån slutt 2045		1,80 %	109	105	101	97
Husbank 11532062	714	avdrag	18	18	18	18
Lån slutt 2045		1,80 %	13	13	12	12
Lån Husbank 11534951	2 961	avdrag	39	39	39	39
Lån slutt 2046		1,80 %	53	53	52	51
Lån KBN 20160322	13 809	avdrag	476	476	476	476
Lån slutt 2046		1,80 %	249	240	231	223
Nytt lån 2016 (f-sak 166/16)	530	avdrag	18	18	18	18
		1,80 %	10	9	9	9
Korr. for renteberegning av saldo 31.12.		69	-	-	-	-
			-	-	-	-
Nye lån - medio 2017	10 501	avdrag	-	350	350	350
(inkl. lån jf. f-sak 164/16)		1,80 %	95	189	183	176
Nytt lån - ultimo 2017	6 350	avdrag	-	212	212	212
(Tveit skule - småskulen)		1,80 %	-	114	110	107
			-	-	-	-
Sum avdrag inv.			301	301	301	301
SUM AVDRAG (drift)			7 718	8 280	8 280	8 280
SUM RENTER (drift)			2 677	2 736	2 513	2 358
LÅNEGJELD	156 184		156 184	148 205	139 625	131 044

4. Handlingsdelen

Visjon for Nissedal kommune

NISSEDAL VIDARE.....

Hovudmål for Nissedal kommune:

- Nissedal kommune, ein kommune med folketal i vekst i alle delar av kommunen
- Nissedal kommune har god plass for alle og er eit trygt lokalsamfunn
- Kommunen driv eit aktivt og nyskapande næringsarbeid for eit allsidig og veksande næringsliv, til nytte og glede for fastbuande, hytteturistar og andre
- Kommunen legg dei lokale folkehelseutfordringane til grunn for planar, førebyggjande tiltak og tidleg innsats på alle område
- Aktivt kulturarbeid gir trivsel og identitet
- Innbyggjarane i Nissedal er stolte av kommunen sin
- Nissedal kommune legg krav til universell utforming til grunn ved all planlegging
- Nissedal kommune tilbyr tenester av høg kvalitet
- Barn og unge sine oppvekstvilkår er svært gode
- Kommunen sine levereglar er den viktigaste rettesnora for å nå utarbeidde mål
- Kommunen samverkar godt på tvers av fagområde og einingar i og utanfor kommunen.

Levereglar for Nissedal kommune:

Kommunestyret har vedteke følgjande levereglar for tilsette og politikarar i Nissedal kommune.

Vi skal vere:

- Rause
- Tydelege
- Opne og ærlege
- Oppgåveorienterte
- Imøtekomande og blide
- Stolte av arbeidsplassen og arbeidet vi utfører
- Samarbeidsviljuge og syne kvarandre resepekt og omtanke

4.1 Sentral leiging

Kommuneplanen sine mål:

Sentral leiging ser til at heile kommuneorganisasjonen jobbar i retning av og i tråd med kommunen sine overordna mål.

- Sentral leiging samordnar dei tilboda kommunen gir, slik at innbyggjarane får best mogleg tilbod.
- Sentral leiging samordnar dei ressursane kommunen rår over, slik at organisering, kompetanse og teknologi er best mogleg tilpassa dei behova kommuneorganisasjonen har.
- Sentral leiging legg til rette for eit godt arbeidsmiljø i heile organisasjonen, som blir synleggjort gjennom effektive og gode tenestetilbod for alle.
- Sentral leiging er pådrivar for vidare arbeid med å vere eit "trygt lokalsamfunn". I dette ligg både ei satsing på beredskapsarbeid frå sentral leiging si side, og samstundes eit ønske om å følgje dei godkjenningane som ligg i ordninga "trygt lokalsamfunn".
- Sentral leiging er pådrivar for at folkehelsearbeidet vert teke omsyn til i alle planar og einingar.
- Sentral leiging syter for at fellesrådet får føreseielege rammevilkår å jobbe under.

Sentrale lovverk og planar med overordna fokus:

Kommunelova
Kommuneplanen
Økonomiplan, budsjett og handlingsprogram
Plan for kriseleiging og beredskap

Fokusområder

- Skape eit økonomisk handlingsrom
- Heilskapleg bustadplan
- Folkehelse i all kommunal drift

Vidareføring av etablert drift:

Generelt

Gjennom heilskapleg tenking, på tvers av fag og organisering, skal dei kommunale tenestene vere av høg kvalitet.

Politisk nivå skal gjennom saker/informasjon/god dialog få eit godt grunnlag for å fatte vedtak, og gjennomføring av politiske vedtak skal skje så raskt som mogleg.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Halde fram med å vurdere den administrative organiseringa
- Revidere kommuneplanen sin samfunnsdel
- Få ein økonomiplan i realistisk balanse

Arbeidsgjevar-politikk

Kommunen skal vere ein god arbeidsplass i alle fasar av tilsette sitt arbeidsforhold.

Gjennom oppdaterte reglement, retningslinjer og rutinar skal kommunen ha ein tydeleg personalpolitikk, med fokus på eit godt samarbeid med tillitsvalde og vernetenesta.

Sentral leiing har eit spesielt ansvar for at det vert gjennomført vernerundar og medarbeidersamtalar, og at HMS er i eit skarpt fokus i heile organisasjonen.

Planmessig kompetanseutvikling og rekruttering skal sikre naudsynt kompetanse i organisasjonen.

Som IA-bedrift skal kommunen opplevast som ein inkluderande arbeidslivsbedrift som arbeider i retning av IA-avtalen sitt overordna mål: å førebygge og redusere sjukefråvær, styrkje jobbnærværet, betre arbeidsmiljøte og hindre utstøyting og fråfall frå arbeidslivet

Sjukefråværet var 4,86 % for heile kommunen i 2014. Målsettinga for 2017 er å halde fråværet på same låge nivå.

Spesielle tiltak/endingar i 2017**Informasjon til publikum**

Nissedal kommune skal vere i aktiv dialog med innbyggjarane og prioritere høgt å gje dei svar på dei spørsmål dei måtte ha. Aktiv bruk av heimesidene til kommunen og Facebook er eit viktig bidrag i denne samanheng.

Spesielle tiltak/endingar i 2017**Regionalt samarbeid og utvikling**

Nissedal kommune deltek i mange ulike samarbeid, både i form av etablert tenesteyting og meir utviklingsretta prosjekt. Kommunen skal vere ein aktiv part i det regionale samarbeidet i Vest-Telemark generelt, og i dei interkommunale samarbeida spesielt.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Arbeide med utviding av interkommunale samarbeid i Vest-Telemark.

Risiko- og sårbarheit – beredskapsplanar

Gjennom ein samla beredskapsplan skal kommunen vere førebudd på hendingar og kriser som krev særskilde tiltak for å oppretthalde tenesteyting og/eller handtering av publikum, pårørande eller andre. Overordna risiko- og sårbarhetsanalyser skal til ei kvar tid vere oppdatert, og ligge til grunn for beredskapsplanen.

4.2 Fellestenesta

Kommuneplanen sine mål:

Fellestenesta skal prioritere service til publikum og tilsette.

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus i fellestenesta:

Kommunelova, forvaltningslova,
Offentlegheitslova
Arkivlova
Forvaltningslova

Vidareføring av etablert drift:

Fellestenesta er ein stabsfunksjon som i stor grad yter interne tenester i organisasjonen, men også diverse tenester ut mot publikum. Fellestenesta er m.a. tillagt ansvar for arkiv og postrutinar, sentralbord og resepsjon, lønsskontor, fakturering og innkrevjing, drift av heimeside, møtebehandling og saksdokument og merkantile personaloppgåver. Gjennom god kompetanse, heilheitleg perspektiv, fleksibel haldning og god dialog med resten av organisasjonen, skal fellestenesta bidra til at organisasjonen fungerer effektivt i dagleg drift.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Legge til rette for at tilbodet om 12 terminar på eigedomsskatt/kommunale avgifter for dei som har efaktura og/eller avtalegiro vert kjend og fungerer bra.
- Utvide fakturering av kommunale avgifter til og å omfatte renovasjonsavgiftene.
- Syte for kompetanseheving rundt om i organisasjonen i bruk av ny versjon av økonomisystemet og særleg fokus på innføring av arbeidsflyt på inngåande fakturaer.
- Etablere gode rutiner for vedlikehald av etablert heimelsregister.

4.3 Andre stabsfunksjonar

4.3.1 Ikt

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus innan ikt:

Personopplysningslova og personopplysningsforskrifta
Forskrift om IT-standarder i offentlig forvaltning
Norm for informasjonssikkerhet
Ikt-strategi for Vest-Telemark

Vidareføring av etablert drift:

Strategisk arbeid med ikt er organisert som stabsfunksjon. Dagleg drift av infrastruktur, rådgjeving og utviklingsarbeid vert i stor grad utført av ekstern tenesteleverandør, Aspit AS, i eit samarbeid med Fyresdal kommune og Seljord kommune. Ikt-strategi for Vest-Telemark legg opp til at mykje av dei strategiske vala innan ikt skal gjerast gjennom regionale prosjekt, der standardisering er ein overordna målsetnad. Nissedal kommune har ikkje ein eigen ikt-strategi.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Etablere/formalisere eit internkontroll-system for informasjonssikkerheit generelt.

4.3.2 Næring

Kommuneplanen sine mål:

Styrke og vidareutvikle lokalt næringsliv for å vere attraktiv for busetjing og reiseliv. Nissedal skal framleis vere ein Ja-kommune der ulike regelverk skal nyttast for å sjå moglegheiter – ikkje hindringar.

- Ha eit tettare samarbeid med næringsdrivande og frivillige lag og organisasjonar
- Leggje til rette for attraktive bustad- og næringsstomter/næringsareal i alle grender
- Arbeide for ei styrka identitetskjensle og merkevarebygging
- Vere aktiv i tilrettelegging av infrastruktur
- Vidareutvikle satsinga på reiseliv/turisme
- Leggje til rette for kompetanseheving lokalt
- Prioritere næringsutvikling basert på lokale ressursar

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus innan næring:

Strategisk næringsplan for Nissedal
Vedtekter for kraftfond og næringsfond
Strategisk næringsplan for Vest-Telemark 2011-2014, med vidareføring av felles satsingar
Samarbeidsavtale med Telemark fylkeskommune
Handlingsplan for kommunalt KMD-fond
Småkommuneprogrammet
Rapport frå bu- og næringsutvalet i Nissedal kommune

Vidareføring av etablert drift:

Næringsarbeid er eit utviklingsarbeid der satsingsområda er satt opp i kommuneplanen sine mål. Det jobbast tett opp mot næringsdrivande, lag og organisasjonar, bl.a. er næringskonsulenten sekretær for Nissedal næringslag. Det vert satsa på reiseliv/turisme og kommunen har eit godt samarbeid med grunneigarane og Agder Energi om Jettegrytene. Nissedal kommune er også vertskommunen for kommunesamarbeidet "Telemarksvegen", der arbeidet elles er lagt til eiga styringsgruppe.

Spesielle tiltak/endingar i 2017:

- Revidering av gjeldande Strategisk næringsplan for Nissedal kommune.
- Vidareføre By Region-programmet i samarbeid med kommunane i Vest-Telemark.
- Arbeide med breibandutbygging der Nissedal kommune har fått tildelt kr. 1 mill. i støtte frå NKOM.
- Avklare ei eventuell vidare drift/opning av tømmerrenna, samt eigarskap og ansvar.
- Næringsutvikling sett i samanheng med utvikling av Sommarsletta.
- Vidareføre arbeidet med "Stedsutviklingsprosjekt" på Sommarsletta i samarbeid med eining for kultur.
- Framleis fokus på vitaliseringsprosessen av Telemarksvegen – lokal mat, kunst, kultur og attraksjonar. Arbeide vidare med hovudprosjektet med særleg fokus på å auke verdiskapinga til aktørane langs og i tilknytning til Telemarksvegen.
- Jobbe aktivt med å halde oversikt på ledige husvære for sal/utleige.

4.4 Interkommunalt plankontor

Kommuneplanen sine mål:

All arealbruk skal støtte opp om, og utvikle gode bumiljø og arbeidsplassar.

- Kommunens planverktøy skal til ei kvar tid vere oppdatert.
- Kommunen skal dekke etterspurnad av aktuell kartfesta informasjon.
- Alle byggesaker skal behandlast innanfor kva lova set som maksimal frist.
- Kommunens hovudmål om folketalsvekst skal aktivt understøttast ved planlegging av gode bumiljø.
- Vidare bygging av fritidsbustader skal ha miljøperspektiv der nøkternhet i storleik og energi- og ressursbruk er berande element.
- Plantiltak som kan gje varige arbeidsplassar innan kompetanse og service skal prioriterast.
- Tryggleik og beredskap skal leggest til grunn i arealplanlegginga.

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus for plankontoret:

Plan og bygningslova
Naturmangfaldslova
Matrikkellova
Eigarseksjoneringslova
Forureiningslova
Kommuneplan, spesielt arealdelen
Kommunedelplanar
Reguleringsplanar

Vidareføring av etablert drift:

Heile plankontoret

Interkommunalt plankontor utfører lovheimla forvaltingsoppgåver innan arealplanlegging, kartfesting, oppmåling og byggesaksbehandling i kommunane Kviteseid og Nissedal. Plankontoret har for 2017 budsjettert med 5,83 årsverk. Drifta skal vere slik at målsetjinga om 100 % dekningsgrad for tenestene i størst mogleg grad blir oppfylt.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

Administrasjon og plan:

Arbeidsfelt: Kommuneplanar, reguleringsplanar, digitalt planregister, dispensasjonar frå plan, klagesaker, budsjett, fakturering, post, arkiv. Budsjetterte årsverk 2017: 1,20.

Spesielle tiltak/endingar i 2017:

- Aktiv bruk av heimesidene til kommunen ved at dei til ei kvar tid er oppdaterte.
- Utarbeide ny detaljreguleringsplan for Åsen bustadfelt
- Utarbeide ny detaljreguleringsplan for området Sagbrukstomta/Sommarsletta m.m.
- Ferdigstille tomtedelingsplan for Damkollen.
- Vidareutvikle det digitale planregisteret, publikumsretta innsynsløysingar m.m.
- Opstart av prosessen for rullering av kommuneplanens arealdel.

Kart og oppmåling:

Arbeidsfelt: Kartgrunnlaget og oppmåling etter matrikkellova. Budsjetterte årsverk 2017: 2,58.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Slutføre alle mellombelse kartforretningar.
- Ny FKB-C-kartlegging av spreiddbygd areal (Geovekstprosjekt, kostnader frå 2018)

Byggesaksbehandling:

Arbeidsfelt: Byggesaksbehandling og utsleppssøknader. Budsjetterte årsverk 2017: 2,05.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Kontroll av eventuelle avløpsutslepp i felt der det ikkje er lov med innlagt vatn, felt på Kyrkjebygdheia blir prioritert.
- Oppfølging og kontroll av gjevne utsleppsløyve for avlaupsvatn.
- Internt sal av tenester til eigedomsskatteprosjektet (taksering av alle nye skatteobjekt).

4.5 Nav

Kommuneplanen sine mål:

Som del av NAV-kontoret medverke til at folk kjem tilbake til arbeid.

- Kommunen skal medverke til å sikre økonomisk og sosial tryggleik og betre bu og levkåra for vanskelegstilte.

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus for Nav:

- Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen
- Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen
- Lov om folketrygd
- Forskrifter og retningslinjer frå Husbanken
- Samarbeidsavtale mellom NAV og oppfølgingstenesta i Telemark
- Samarbeidsavtale Lærekandidater og bruk av arbeidspraksis – NAV i Telemark og Telemark fylkeskommune
- Partnerskapsavtala med Nav Stat

Vidareføring av etablert drift:

NAV Nissedal yter kommunale og statlege tenester basert på partnerskapsavtalen mellom Nissedal kommune og den statlege delen av NAV. Den statlege delen av NAV har arbeidsgjevaransvar for dei tilsette, og kommunen har saman med den statlege delen av NAV ansvar for dagleg drift av kontoret. Kontoret har på midlertidig basis hatt stengt ein dag i veka - kvar onsdag. Denne dagen er sett av til sakshandsaming og møte. Tanken bak dette har vore at dette vil føre til raskare sakshandsaming og dermed eit betre tilbod til brukarane.

Nav har eit godt samarbeid med andre einingar i kommunen.

Dei kommunale tenestene i NAV:

Sakshandsaming etter lov om sosiale tenester i arbeids- og velferdsforvaltninga. Dette er ein omfattande lov.

Formålsparagrafen lyder: «*Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet.*»

NAV jobber i hovedsak med råd og rettleiing, samt vurdering av sosialhjelpssøknader. Lov om sosiale tenester i NAV er eit «siste sikkerhetsnett». Det er ein skjønnsbasert lov. Det vil seie at den gjev folk rettar dersom dei fyller vilkåra for å få hjelp, men den gjev det og mogeleg for NAV å nytte skjønn og innvilge naudsynt hjelp utover dette. Dette gjer at ein har strenge krav til formell sakshandsaming.

Grunntanken med alt Nav gjer etter denne loven, er å hjelpe menneske til å klare seg sjølv. Sosialhjelp er meint å vere hjelp i ein overgangsperiode, og er ikkje dimensjonert for å leve på over lang tid. Nav opplever at ein ikkje alltid klarer å hjelpe folk vidare, og at dei over lang tid er avhengig av sosialhjelp. Nav forsøker å ha så god kvalitet på tenesta som mogeleg innanfor sine rammer. Det er viktig å merke seg at NAV er heilt avhengig av resten av samfunnet. Nav kan for eksempel ikkje lage arbeid eller bygge bustader.

Rettleiing og sakshandsaming av bustønad, tilskot og startlån frå Husbanken.

Sakshandsaming av søknader om TT-kort, parkeringskort frå rørslehemma og fylgjekort.

Utarbeiding og revidering av rusmiddelpolitisk handlingsplan.

Tiltak for menneske med rusproblem etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester, kapittel 10 som handler om tvangstiltak overfor rusmiddelavhengige. Desse problemstillingane vert teke opp i arbeidet med rullering av den rusmiddelpolitisk handlingsplanen. Det har vore eit tema i det tverrfaglege «Rusforum» om det er formålstenleg at dette ansvaret ligg hos NAV.

Spesielle tiltak/endringar for 2017

- Bidra i kommunen sitt bustadsosiale arbeid på overordna nivå. Dette er eit viktig punkt for NAV, som i sitt daglege arbeid ser at det er behov for eit differensiert bustadtilbod i kommunen.
- Aktivitetsplikt for sosialhjelp. Ny § 20 i lov om sosiale tenester i arbeids- og velferdsforvaltninga. For at Nissedal kommune skal kunne fylgje opp intensjonen i lovendringa har kommunen inngått en avtale med Kvito om eit kommunalt tilbod som gjev menneske moglegheit til å vakse og utvikle seg. Tiltaket har fått namnet «Restart». Målgruppe er brukarar med sosialhjelp som hovudinntektskjelde. Innhaldet i tiltaket er kartlegging av kvar einskild brukar og avklaring av behovet for vidare hjelp. Mål er utdanning / arbeid. Tiltaket er individuelt tilpassa og varer seks månadar med eventuell forlenging etter individuell vurdering. Kvito har til ei kvar tid kapasitet for minimum fem personar i tiltaket. Effekten av tiltaket skal evaluerast kvart halvår, med informasjon om resultatata til kommunestyret.
- Det er eit mål at utgiftene til økonomisk sosialhjelp reduseras i løpet av 2017. Nissedal bør ligge på et nivå gjennomsnittleg utbetaling per. stønadsmånad tilsvarande snittet for dei andre kommunane i Vest-Telemark.

4.6 Andre interkommunale samarbeid

4.6.1 Interkommunalt landbrukskontor for Nissedal og Kviteseid

Kommuneplanen sine mål:

Styrke og vidareutvikle lokalt næringsliv for å vere attraktiv for busetjing og reiseliv. Nissedal skal framleis vere ein Ja-kommune der ulike regelverk skal nyttast for å sjå moglegheiter – ikkje hindringar.

- Ha eit tettare samarbeid med næringsdrivande og frivillige lag og organisasjonar
- Leggje til rette for attraktive bustad- og næringsstomter/næringsareal i alle grender
- Arbeide for ei styrka identitetskjensle og merkevarebygging
- Vere aktiv i tilrettelegging av infrastruktur
- Vidareutvikle satsinga på reiseliv/turisme
- Leggje til rette for kompetanseheving lokalt
- Prioritere næringsutvikling basert på lokale ressursar

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus for landbrukskontoret:

Jordlova
Skoglova
Konsesjonslova
Landbruksplan for Vest-Telemark
Landbruksplan for Nissedal 2014-2017

Vidareføring av etablert drift:

Heile landbrukskontoret

Dei kommunale oppgåvene innan landbruksforvaltning, miljø og viltforvaltning utførast av interkommunalt landbrukskontor for kommunane Nissedal og Kviteseid. Kontoret er organisert administrativt i eining for samfunnsutvikling og teknisk drift i Kviteseid kommune, og er lokalisert på kommunehuset i Kviteseid. Med høg kompetanse skal landbrukskontoret bidra til at landbruket i kommunane medverkar til utvikling og verdiskaping, samtidig som ein tek vare på miljøet og kulturlandskapet. Landbruket er ein viktig del av aktiv bygdeutvikling som sikrar busetjing og næringsutvikling og gode levekår.

Landbrukskontoret sine tenester og innsats er i stor grad styrt gjennom lovverk og eigen landbruksplan for Nissedal og landbruksplanen for Vest-Telemark.

Spesielle tiltak/endingar for 2017

- Oppfølging av pelsdyrnæringa
- Endre søknads- og kontrollrutinar for skogbruket i samsvar med krav frå Fylkesmannen i Telemark

Viltforvaltning

Kommunen har utarbeidd eigen forvaltningsplan for hjortevilt. Planen skal rullerast i 2018. Den praktiske delen av forvaltninga skjer i Nissedal villag, som er grunneigarane sitt organ. Kommunen har ansvar for dei «offentlege» interessene knytt til forvaltninga og ansvaret for ettersøk av skada hjortevilt, og skadefelling.

Spesielle tiltak/endingar for 2017

- Gjera ferdig arbeidet med eigedomsoversikt for alle jaktlag / vald i kommunen

Miljø

Kommunen har delteke i eit prosjekt saman med fylkeskommunen, nabokommunar og andre samarbeidspartnarar i vassområda våre. Prosjekter er nå avslutta og det er utarbeida ein regional plan med tiltaksprogram for heile vassregionen Agder.

Spesielle tiltak/endingar for 2017

- Følgje opp arbeidet i handlingsplanen og tiltaksprogrammet for vassområdet Nidelva

4.6.2 Kommunerevisjonen og kontrollutvalssekretariatet

Nissedal kommune løyser sine behov for revisjon og kontrollutvalssekretariat ved å vere medeigar i Telemark kommunerevisjon Iks og Telemark kontrollutvalssekretariat Iks. Kommunestyret har vald ordførar som representant i representantskapet til Telemark kommunerevisjon Iks og Telemark kontrollutvalssekretariat Iks.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

4.6.3 Renovasjon

Dei kommunale renovasjonstenestene er organisert i Indre Agder og Telemark Avfallsselskap Iks (IATA), i samarbeid med kommunane Åmli, Nome og Drangedal. Selskapet er styrt gjennom eigne vedtekter, eige styre og dagleg leiar. Kommunestyret vel utsendingar til representantskapet, som er selskapet sitt høgste organ, og styrerepresentant.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Samarbeid med eigarkommunane kring overføring av fakturering.

4.6.4 Vest-Telemark brannvernssamarbeid

Det kommunale ansvaret for brann- og ulykkeberedskap, forebygging og feiing er organisert som eit Iks i Vest-Telemark, lokalisert i Høydalsmo. Kommunen har likevel ansvar for beredskapsmateriell og arbeidsgjevaransvar for utrykkingsmannskapa. Selskapet er styrt gjennom selskapsavtale, eige styre og dagleg leiar (brannsjef). Kommunestyret vel utsendingar til representantskapet som er selskapet sitt høgste organ, og styrerepresentant.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

4.7 Eining for skule

Kommuneplanen sine mål:

Grunnskulen gir alle elevane eit godt og trygt lærings- og oppvekstmiljø, der ein i undervisninga tek omsyn til den einskilde elev sine føresetnader og har høge forventningar til alle elevane sine læringsresultat. Skulen skal i første rekkje vere ein opplæringsinstitusjon der undervisninga byggjer på Opplæringslova med forskrifter og læreplanverket for Kunnskapsløftet.

- Alle elevar har eit godt og inkluderande *læringsmiljø*. Med læringsmiljø meiner ein dei samla kulturelle, relasjonelle og fysiske forholda på skulen som har betydning for elevane si læring, helse og trivsel.
- Opplæringa skal ha *tilpassa opplæring i fellesskapet* og *tidleg innsats* som to av dei viktigaste verkemidla for å syte for at alle elevane utviklar sitt fulle potensial.
- Skulen skal drive systematisk og målretta trening i dei fem grunnleggande dugleikane; lesing, skriving, rekning, munnleg tale og bruk av digitale verktøy.
- Skulen skal ha høge forventningar til kvar einskild elev sine resultat og prestasjonar.
- Kvaliteten på skulen, både når det gjeld undervisning, materiell og bygningar skal liggje over gjennomsnittet for landet.
- Opplæringslova pålegg kontinuerleg utviklingsarbeid i skulen. Målet med utviklingsarbeidet i Nissedalskulen skal vere å endre og utvikle læraren sin praksis i klasserommet slik at elevane oppnår eit så godt læringsutbytte som mogleg.
- Nissedalskulen skal samarbeide godt med Vest-Telemark PPT til det beste for elevane sitt læringsresultat, både på system- og individnivå.
- Elevane får kunnskap om lokal kultur, tradisjon og næringsliv slik at dei får lyst til å busetje seg i kommunen.
- Nissedalskulen skal samarbeide godt med barnehage, kultur, helsetenester, barnevern, politi og andre institusjonar.
- Skulefritidstilbodet skal vere kjenneteikna av å understøtte skulen sitt arbeid med elevane si faglege, personlege og sosiale utvikling.
- Nissedal kommunale vaksenopplæring skal syte for opplæring i norsk og samfunnskunnskap for fleirspråklege etter introduksjonsloven.
- Vaksne utan fullført grunnskuleutdanning skal få opplæring slik at dei kan ta grunnskuleeksamen.

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus innan eininga:

Opplæringslova med forskrifter
Plan for overgang barnehage - skule
Plan for utvikling av læringsmiljøet

Vidareføring av etablert drift:

Heile eininga

Eining for skule omfattar grunnskule, SFO og vaksenopplæring.

Eininga samarbeider tverrfagleg med helsestasjon, barnehage, flyktingetenesta, kultur og Vest-Telemark PPT.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Barnehagetilsyn
- Utarbeide plan for rullering av IT-utstyr i Nissedalskulen.
- Utgreie ulike modellar for gratis skulemat.
- Sak til kommunestyret om behov og kostnad med å vidareutdanne lærarane i Nissedalskulen før dispensasjonen på 10 år er over.

Grunnskule

Nissedal kommune har ein desentralisert skulestruktur med barnetrinn på Fjone, i Kyrkjebygda og i Treungen. Ungdomsskulen er felles og ligg i Treungen. Kyrkjebygda og Fjone skular er to-delte 1-7 skular, medan Tveit skule/Nissedal ungdomsskule er ein fulldelt 1-10 skule.

Kvar skule er leia av ein rektor. Einingsleiar for skule er skulefagleg ansvarleg. Tenesteinnhald, satsingsområde og utviklingsarbeid vert utarbeidd gjennom jamlege felles rektormøte. Kvar skule sin årsplan skal bygge på dei felles satsingsområde.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Leseplan: Utarbeide felles plan for leseutvikling i Nissedalsskulen.
- "Vurdering for læring" – fortsette arbeidet med fokus på
 1. Analysemodellen
 2. Skulebasert leiing. Skuleleiarane skal ha kunnskap om kvar elev si læringsutvikling. Aktuelle metodar: Pedagogisk vandring, refleksjon i kollegiet og resultatsamtalar med lærarane dannar grunnlag for den tilpassa opplæringa
Skuleeigar: Ha kunnskap om korleis rektorane arbeider med elevane si læringsutvikling. Metode: Rektorvandring, refleksjonar i rektormøte.
- Utarbeide "Plan for tidleg innsats" saman med eining for barnehage og eining for helse og habilitering
- Vidareføre styrking til norskundervisning for minoritetsspråklege elevar.
- Følgje opp arbeidet i byggje- og prosjekteringsnemnda i samband med utbygging av småskulen ved Tveit skule.
- Endring av opplæringslova § 9A vår 2017, om det psykososiale miljøet i skulen
Skolering av leiarar og personale
Tilpasse lovendinga til "Plan for arbeid med elevane sin rett til eit godt psykososialt miljø» etter oppl. lova § 9a-3
- Oppgradere læreverk i skulane
- Nytte NHO modellen/jobbavis i samband med arbeidsveka til 9. klasse
- Tilstandsrapport: Utvikle ny mal i tråd med KS-opplæring vår 2016
- IKT-satsing
I 2016 blei det starta ei IKT- satsing i skulane
Ta i bruk IKT-plan frå Læringscenteret for IKT i skulen
- Det innførast 5-dagersskule i heile Nissedalsskulen.
- Det skal gis eit kvalitativt godt tilbod om leksehjelp i Nissedalsskulen.
- Markere Kyrkjebygda skule 50 år i 2017.

SFO

Nissedal kommune tilbyr skulefritidsordning (SFO) på Tveit skule, Fjone skule og Kyrkjebygda oppvekstsenter. I tillegg vert det gjeve tilbod på Felle, men då som eit redusert tilbod organisert gjennom Felle barnehage. SFO-tilbodet skal minimum fylgje skuleruta. Tilbodet utanom skule-ruta skal tilpassast etterspurnaden og skal organiserast ved den skulen med flest søkjararar.

SFO i Nissedal skal gje eit kvalitativt godt tilbod om sunn mat, fysisk aktivitet og sosial kompetanse, men samstundes ha respekt for barns leik og fritid.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

Vaksenopplæring

Vaksenopplæring omfattar å gje gratis undervisning i norsk og samfunnskunnskap til dei som i fylgje introduksjonslova har rett eller plikt til det. Undervisninga for flyktingane er frå 1.1.2017 lokalisert på Kåsa.

Elevar som ikkje har rett på gratis norskopplæring, får tilbod om undervisning mot betaling, dersom det er kapasitet.

Det vert gjeve undervisning til nokon av bebuarane på Kåsa bu og avlating. Denne undervisninga er lokalisert på Mila og vert gjeve i samarbeid med Eining for helse og habillitering.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Lokale: Avklare varig løysing.
- Realkompetansevurdering (RKV) Elevar som ikkje har fullstendig grunnskule har rett til å få kompetansen sin vurdert for inntak på vidaregåande skule, i innføringsklasse eller som ei stadfesting på at eleven har rett på grunnskuleopplæring. Kommunen har plikt til å gje elevar ved Vaksenopplæringa, som ikkje har fullført grunnskulen, slik opplæring.

Kompetanseutvikling

- SFO: Kurs i "Sosial kompetanse" – nytte planleggingsdag.
- Grunnskule: Vidareutdanning i basisfaga.
Norsk for minoritetsspråklege elevar bør prioriterast.
Deltaking i KS sit leiarprogram for å rekruttere til leiing i skulen (aktuelt for alle med leiaroppgåver i skulen) Utpøving haust 2016, fullføring 2017 for dei som ynskje å fullføre.
- Vaksenopplæringa: Delta på årelg fagkurs med IMDI i Telemark.
Realkompetansevurdering
Delta i VO-nettverk i Telemark

4.8 Eining for barnehage

Kommuneplanen sine mål:

Nissedal kommune gir eit godt barnehagetilbod til alle som ønskjer det.

- Sikre full barnehagedekning.
- Satse på kompetanseutviklingstiltak for dei tilsette for å betre kvaliteten på det pedagogiske innhaldet i barnehagane.
- Sikre at barnehagen blir ein arena for første steg i eit livslangt læringsperspektiv.
- Sikre godt samarbeid og god samanheng i overgang frå helsestasjon og mellom barnehage og skule.
- Leggje til rette for ein barnehage som gir eit godt fagleg og sosialt grunnlag.
- Sikre at barnehagane fangar opp barn som har behov for særskilt oppfølging og tilrettelegging, uavhengig av årsak (tidleg innsats).
- Leggje til rette for godt samvirke mellom barnehage, skule, kultur og heim slik at barna kjenner seg heime i bygda dei bur i.
- Leggje vekt på brukarane sine behov ved planlegging og organisering av barnehagetilbodet som eit viktig middel for å få nye innbyggjarar til kommunen.

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus innan eininga:

Lov om barnehage

Rammeplan for barnehagar

Felles språkplan for alle barnehagane (intern)

Plan for tidleg innsats – samarbeid med skule, barnevernstenesta, helsesyster, PPT og psykisk helse (intern)

Vidareføring av etablert drift:

Heile eininga

Kommunen har ein desentralisert barnehagestruktur med barnehagetilbod i Treungen, Haugsjåsund, Kyrkjebygda og Felle.

Kommunen har eitt hovudopptak i året.

Dette skjer i mars,- og det er i samband med dette at retten til barnehageplass vert gjort gjeldande.

Kommunen vil så langt som råd gje tilbod til barn fortløpande gjennom året.

Føresette kan velje mellom 2, 3, 4 og 5 dagars tilbod. I tillegg til alle helger og høgtidsdagar er alle barnehagane stengt to veker i juli.

Barnehagen i Treungen gir barnehagetilbod i romjola og virkedagane mellom paldesøndag og skjærtorsdag for alle barna i barnehagane i kommunen .

Det er utarbeida felles satsingsområde for alle barnehagane. På bakgrunn av dette utarbeider kvar barnehage sin eigen årsplan.

Kompetanseheving skal fokusere på satsingsområda.

Barnehagane samarbeider tverrfagleg med helsestasjon, skule, ppt og barnevernstenesta.

Spesielle tiltak/endingar i 2017:

- Legge til rette for kompetanseheving av personalet
- Vidareføre intern opplæring for assistentane og fagarbeidarane
- Utarbeide plan for tidleg innsats i samarbeid med eining for skule og eining for helse og habilitering
- Gjennomføre brukarundersøking i 2017
- Legge til rette for at ny rammeplan blir kjent for alle tilsette i barnehagane
- Utgreie sak om å tilby ledig kapasitet i barnehagen til SFO i jol/påske.
- Sak til kommunestyret om å tilpasse nedre aldersgrense for opptak til å samsvare med foreldrepermisjon.

Treungen barnehage

Godkjent for 60 plassar, der 36 (18 born) er i eiga småbarnsavdeling (1-3 år).
3-5 årsavdelinga har 24 godkjente barnehageplassar.
Opningstida er 07.15-16.45.

Spesielle tiltak/endingar i 2017:

- Evaluere ordninga med at Treungen barnehage er open i jol/påske.

Kyrkjebygda barnehage

Godkjent for 20 plassar.
Opningstida er 07.15-16.45.

Spesielle tiltak/endingar i 2017:

Haugsjåsund barnehage

Godkjent for 20 plassar.
Opningstida er 07.15-16.45.

Spesielle tiltak/endingar i 2017:

Felle barnehage

Godkjent for 18 plassar.
Opningstida er 07.00-16.30.

Spesielle tiltak/endingar i 2017:

4.9 Eining for kultur

Kommuneplanen sine mål:

Skape eit rikt og variert kulturliv for alle og la dette bli ei av drivkreftene til ein positiv auke i folketallet i Nissedal.

- Kulturtilboda i kommunen skal femne alle og gi auka trivsel.
- Mangfaldet av kultursatsinga vert organisert av eining for kultur som i sitt arbeid stimulerer til samarbeid mellom lag, organisasjonar og andre til eit rikt og yrande kulturliv som verkar samlande på alle i kommunen.
- Kommunen sitt folkehelsearbeid legg til rette for fysisk aktivitet for alle i samarbeid med lag og organisasjonar.
- Kommunen gjer aktiv bruk av utvalde kulturminne for å fremje innbyggjarane si kjensle av identitet og tilhøyr og attraktiviteten som reisemål.
- Nissedal kulturskule skal bli eit kulturelt ressursenter der kulturskuletilboda er varierte, kreative og tilrettelagde for den einskilde elev.
- Nissedal folkebibliotek skal vere eit samlingspunkt for alle og stimulere til leselyst i alle aldrar.
- Nissedal ungdomsråd skal vere aktivt og engasjerande, og jobbe for at ungdom vil kome til Nissedal etter endt utdanning.
- Nissedal kommune skal bli oppfatta som ein føregangskommune for bruk av nynorsk.

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus innan eininga

Lov om offentlege styresmakters ansvar for kulturverksemd (kulturlova)

Lov om folkebibliotek

Kommunedelplan for idrett og friluftsliv

Vidareføring av etablert drift:

Heile eininga

Kultur er eit vidt teneste-spekter samstundes som dei enkelte tenestene er relativt små i Nissedal kommune. Dei mest konkrete tenestene vert omtala nedanfor.

Spesielle tiltak/endingar i 2017:

- Gjennomføre utarbeiding av turrsti på den gamle toglina, frå Treungen sentrum til Åmli kommune. Dette er ein del av ein heilskapeleg plan for området sentrum/Sommarsletta, og fyrste del av den universelt utforma stien.
- Gjennomføre kulturprisutdeling og kulturkveld. Ein ser på korleis dette kan gjennomførast innanfor eksisteranda rammer. Ein må sjå på korleis dette kan gjerast mindre kostnadskrevjande og kanskje også på ein ny måten enn vi har gjort før.
- Høgt fokus på å løyse oppgåver knytt til flykting på tvers av einingar, slik at tenesten som blir gjett blir så god som mogleg.
- Gjennomføre kulturminneplan
- Vere med i planlegging og bygging av to 2-manns flyktingebustader i kommunen.
- Fokus på folkehelseiltak i planlegging av arrangement og aktivitetar. Høgt fokus på samspel mellom dei ulike einingane og dei frivillige.
- Godt samarbeid med frivilligsentralen

Fritidsklubb

Fritidsklubben er open 2 dagar i veka, og skal vere inkluderande for alle i målgruppa 8. klasse til 18 år i heile kommunen. Ungdommen skal i stor grad vere med å utforme aktivitetssinnhaldet.

Spesielle tiltak/endingar i 2017:

- Ein ser at arbeid med integrering er svært viktig i ungdomsklubben. I 2017 vil ein ha eit spesielt fokus på dette gjennom ulike aktivitetar.

Kino

I samarbeid med Bygdekinoen er det kinoframsying kvar 14.dag i kinosalen på Fleirbrukshuset. Det er Bygdekinoen som bestemmer programmet og har billettinntektene, så kommunen si oppgave er å legge lokale til rette og profilere kinotilbodet.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Ein ynskjer å ha meir fokus på å reklamere for bygdekinoen og få enno fleire til å gå på kino

Bibliotek

Nissedal folkebibliotek er eit kombinasjonsbibliotek lokalisert saman med Nissedal ungdomsskule. Det er ope for publikum 2 dagar i veka, medan skulen kan nytte det ved behov. Dagsaktuell litteratur, enkeltarrangement og god profilering er tiltak for å nå mål om å vere eit samlingspunkt for stimulering til leselyst i alle aldrar. Biblioteket skal delta aktivt i tverrfagleg arbeid saman med barnehage og skule.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Satse på biblioteket som ein naturleg samlingsstad for kommunens innbyggjarar i tråd med lov om folkebibliotek. Det har blitt søkt på arenaviklingsmidlar til dette føremålet.
- Vidareføre tilbodet med laurdagsope bibliotek.

Spelemidlar – kommunalt tilskot

Gjennom tett samarbeid med idrettsrådet skal kommunen kvart år prioritere spelemiddelsøknadar som kjem inn. Dette skjer gjennom å rullere handlingsdelen i kommunedelplan for idrett og friluftsliv kvart år.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Legge til rette for eit godt samarbeid mellom søkjarar på spelemidlar i kommunen og legge til rette for ein god og berekraftig anleggsutbygging.

Ålmenne kulturtiltak/arrangement

Tett samarbeid med skulane om den lokale delen av Den kulturelle skulesekken (DKS). Dele ut prosjekt- og kulturmidlar med fokus på barn og unge. Enkeltarrangement.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Kulturarrangement i Fleirbrukshuset, ha som mål å ha 2 større kulturarrangement i tillegg til fleire små arrangement i løpet av 2016.
- Legge til rette for arrangement for eldre og born i barnehagen gjennom å legge til rette for det og nytte midlar frå Fylkeskommunen til dette føremålet.
- Vidareføre ordninga med laurdagsope basseng.

Kulturvern og –samlingarSpesielle tiltak/endingar i 2017

- Starte arbeidet med Kulturminneplan.

Kulturskule

Kulturskuletimen vert lagt til rette slik at det er så lett som mogleg for den einskilde elev å møte opp. Timen vert lagt rett etter skuleslutt på tysdagar og kvar skule i kommunen får tilbodet på sin skule. Kulturskulen skal arrangere minst 2 konsertar i året der kvar elev kan vise fram kva den har jobba med. Kulturskulen arrangerer UKM i samarbeid med ungdomsklubben.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Markere at kulturskule er 25 år i 2017
- Utreie tilbod om bilde-kunst.

Ungdomsrådet

Nissedal ungdomsråd er knytt til fritidsklubben, men har ikkje vore særleg aktivt i fleire år.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Det må kartleggast kvifor ungdomsrådet ikkje har fungert, og kva som skal til for å få det til å fungere.

Flyktingetenesta:

Legge til rette for ei god integrering og gjere dei nye innbyggjarane så sjølvhjelpne som mogleg, så raskt som mogleg. Dette må gjerast gjennom god planlegging og godt samarbeid mellom dei ulike tenesteytingane i kommunen. Spesielt må ein legge vekt på eit godt samarbeid med vaksenopplæringa.

Spesielle tiltak/endingar 2017:

- Legge til rette for 10 nye flyktingar i 2017.
- Vere med og bistå ved oppføring av 2 tomannsbustader i kommunen
- Jobbe for at vi har ei god integrering i kommunen

4.10 Eining for helse og habilitering

Kommuneplanen sine mål:

Nissedal kommune har tryggje helse- og omsorgstenester som legg grunnlaget for god livskvalitet i alle livets fasar.

- Kommunen skal ha eit heilskapleg perspektiv. Oppgåvene skal løysast i tverrfagleg samarbeid utover eiga avdeling, eining og den kommunale organisasjonen der dette er tenleg både med tanke på samhandlingsreforma, folkehelse og forvaltning av ressursar.
- Kommunen gir eit dekkjande, fagleg forsvarleg og effektivt tilbod av helse- og omsorgstenester med utgangspunkt i lokale behov. I dette ligg at kommunen til ei kvar tid har tilgjengelege sjukeheims plassar, tilrettelagte bustader og kvalifisert personale i tråd med behovet.
- Gjennom eit utstrakt samarbeid mellom helsestasjon, barnehage, skule og kultur skal kommunen tryggje barn og unge sin oppvekst og stimulere ungdom til å vere røyk- og rusfrie.
- Kommunen skal saman med innbyggjarane og brukarane av dei ulike tenestene vere med på å auke likeverd, likestilling og hjelpe til å førebyggje sosiale problem.

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus innan eininga:

Lov om sosiale tenester

Helsepersonelloven

Folkehelsesloven

Pasient og brukarrettighetsloven

Kommunehelseslova

Vidareføring av etablert drift:

Heile eininga

Eininga gjev helse og omsorgstenester etter kommunehelseslova til innbyggjarane i Nissedal kommune.

Spesielle tiltak/endingar for 2017

- Etablere plan og rutinar for tidleg innsats saman med eining for skule og eining for barnehage
- Revidere og utarbeide planar som er beskriver i planstrategi for Nissedal kommune

Tenester for funksjonshemma

Tenestene er organisert i Kåsa bu og avlasting (Kåsa). Det er 7 personar som bur i egne bustader knytt til Kåsa. I tillegg gjev Kåsa tenester til 2 brukarar som bur i eigen bustad i Treungen. Brukarane på Kåsa er psykisk og fysisk utviklingshemma og har store bistandsbehov. Alle tenester vert ytt etter enkeltvedtak.

I tillegg til tenestene i Kåsa sørgjer eininga for at dei som har behov for det, får støttekontakt. Hausten 2016 er det 5 brukarar som har støttekontakt. Behovet for tenestene varierer gjennom året.

Spesielle tiltak/endingar for 2017

- Stillinga som avdelingsleiar på Kåsa står ledig. I 2017 vil me prøve ei anna organisering der delar av denne stillinga nyttast som ein fagkoordinator. Det vil då være ein leiar på Kåsa.

Mila aktivitetssenter

Mila aktivitetssenter organiserer dag-aktivitetar til personar med psykisk utviklingshemming. . Det er også eit lågterskel-tilbod til personar med psykisk sjukdom. Mila har 1,1 årsverk fordelt på 2 personar.

Spesielle tiltak/endingar for 2016

- Søke prosjektmidlar for å utvikle uteområda på Mila til fysisk aktivitet tilrettelagd for eksisterande og nye brukargrupper.

Helseavdelinga

Dei kommunale helsetenestene etter kommunehelselova er organisert slik:

Legekontor : Legekontoret er bemanna med 2 legar, turnuskandidat, sjukepleiar og helsesekretær. Kontoret har ein avdelingsleiar-ressurs i 40% som også er leiar for resten av helseavdelinga.

Jordmorteneste : Jordmortenesta 25% stilling. Tenesta fylgjer opp alle gravide før og etter fødsel.

Fysioterapitenester : Nissedal kommune har til saman 180% fysioterapistilling. 80% er på driftsavtale og 100% er fast tilsett i kommunen.

Helsestasjon : Nissedal kommune har helsesyster i 80% stilling. Helsesyster har ansvar for skulehelsetenesta og helsetenester til barn og ungdom.

Friskliv : Nissedal kommune jobbar aktivt med friskliv. Det er ingen fast tilsette som arbeider bare med dette, men kommunefysioterapeuten har eit overordna ansvar for aktivitetane.

Tenester innanfor psykiatri barn og vaksne : Tenesta har 160% stilling fordelt på to tilsette. Dei gjev tenester til vaksne og barn som trenger oppfølging i kortare eller lengre periodar.

Spesielle tiltak/endingar for 2017

- Analysere resultatata etter eit prøve år utan fylgjeteneste i samarbeid med sjukehuset i Telemark. Sak kring dette vert lagt fram i forkant av 1. tertial, saman med ei vurdering av heile jordmortenesta.
- Utvide helsesysterstillinga til 100% på permanent basis.
- Innarbeide rutinar som fylgje av modellkommune prosjektet.
- Etablere klarare rutinar og arbeidsmetodikk for innsats rundt utsette barn. Nissedal kommune må legge om sitt arbeid for å gje betre tilbod til denne gruppa.

4.11 Eining for omsorg

Kommuneplanen sine mål:

Nissedal kommune har tryggje helse- og omsorgstenester som legg grunnlaget for god livskvalitet i alle livets fasar.

- Kommunen skal ha eit heilskapleg perspektiv. Oppgåvene skal løysast i tverrfagleg samarbeid utover eiga avdeling, eining og den kommunale organisasjonen der dette er tenleg både med tanke på samhandlingsreforma, folkehelse og forvaltning av ressursar.
- Kommunen gir eit dekkjande, fagleg forsvarleg og effektivt tilbod av helse- og omsorgstenester med utgangspunkt i lokale behov. I dette ligg at kommunen til ei kvar tid har tilgjengelege sjukeheimplassar, tilrettelagte bustader og kvalifisert personale i tråd med behovet.
- Gjennom eit utstrakt samarbeid mellom helsestasjon, barnehage, skule og kultur skal kommunen tryggje barn og unge sin oppvekst og stimulere ungdom til å vere røyk- og rusfrie.
- Kommunen skal saman med innbyggjarane og brukarane av dei ulike tenestene vere med på å auke likeverd, likestilling og hjelpe til å førebygge sosiale problem.
- Kommunen skal vere førebudd på nye oppgåver som ein konsekvens av den store satsinga på hyttebygging og auka tal på innbyggjarar i store delar av året.

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus innan eininga:

Lov om helse- og omsorgstenester
Pasient- og brukarrettighetsolva
Helsepersonellova
Norm for informasjonssikkerhet
Kvalitetsforskriften for pleie og omsorg
Demensplan 2015

Vidareføring av etablert drift:

Heile eininga

Eining for omsorg utfører tenestene i samsvar med kvalitetsforskrifta ,som sikrar den einskilde brukar å vere med å bestemme korleis den daglege tenesta skal utførast.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Endre dagens turnus slik at den vert tilpassa den økonomiske ramma og avvikle ressursbanken.
- Føre vidare eit dagtilbod for personar med demens som er heimebuande så langt resurssane innanfor skjerma avdeling tillet det. (jfr demensplan 2020).
- Samarbeidsavtale vedrørende ordning for aktivitetssvenn (AV) i Nissedal er etablert. I 2016 vart ordninga satt ut i livet. I 2017 vert fokuset å vidareføre denne ordninga.
- Arbeide for å halde sjukefråveret for heile eininga på 7% eller lågare.
- Vidareføre fokuset på avdelingsledertenenesten ved å gjennomføre interne halvdags leiarsamlingar 2-4 gonger i året, med fokus på fag, bygging av samarbeid og sosialt.
- Det er sett i gang arbeid med bygging av nye omsorgsbustader i umiddelbar nærleik til institusjonen. Denne prosessen vil sannsynleg sluttførast i 2017 og målet må vere gode framtidsretta bustader kor det er lagt opp til å kunne ta i bruk teknologiske løysingar.
- Gjennom Vest-Telemark-Samarbeidet, jobbe fram mot å få mobil omsorg som system i eininga
- Føre vidare ordninga med interkommunal pårørandeskule for pårørande til personar med demens i eit samarbeid med Vest-Telemark kommunane
- Utgreie muligheten for å etablere permanent dagtilbod for personar med diagnose demens

Administrasjon/tenestekontor:

Tenestekontoret sakshandsamar alle søknader om omsorgstenester, tryggleiksalarmar og hjelpemidlar. Ved utgangen av 2015 var det 170 aktive brukarar som har hjelpemiddel frå NAV hjelpemiddelsentral. Vidare syter tenestekontoret for ein del interne system og rutinar, spesielt innanfor datasikkerhet og personvern, internopplæring, kvalitetssikring og avvikshandtering.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- I 2017 vert dagens bemanning på 2,0 årsverk på tenestekontoret vidareført.
- Innstalling av arkivkjerne i Profil slik at det blir eit fullelektronisk arkiv. Arbeidet starta i slutten av 2016. I 2017 vil fokuset vere på opplæring og omlegging av rutinar.
- Nav hjelpemiddelsentral krev at kommunane overtek meir og meir av oppfylgingsansvaret i høve til hjelpemiddel som brukarar har fått i heim, skule, på arbeidsplass og til fritidsaktivitetar. Dette er eit ressurskrevjande arbeid og krev årleg kursing og tett samarbeid med hjelpemiddelsentralen.

Institusjonstenester :

Institusjonstenestene er organisert i 2 avdelingar. Somatisk avdeling har 14 plassar for avlastning, korttids- og langtidsopphald (av desse er det 1 plass til akutt beredskap, 1 avlastningsplass med rullerande opphald og 2 korttids plassar). Skjerma avdeling har 6 plassar for personar med demens. Plass tildelast etter egne kriterier. Opphald i institusjon har individuelt vedtak, med målsetjing om behandling, rehabilitering og aktivitet.

I tillegg til pasientar frå eigen kommune kan Nissedal kommune også gje institusjonsplass til personar frå andre kommunar, både gjennom samarbeidsavtale i Vest-Telemark, og etter behov frå andre kommunar. Dette under føresetnad av at egne innbyggjarar sin rett til omsorgstenester kan imøtekomast og at det ikkje gjev meirkostnadar for eininga.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Arbeide vidare med å sjå på måltidsrytmen i høve til å tilby middag på ettermiddagen og ikkje kl 13 som no. Kveldsmaten vert då forskyve tilsvarande.
- Vidareføre prosjekt med fokus på forflytning i høve til HMS og førebygging av sjukefråvær.
- Fokus på internundervisning og oppdatering for å heve det faglege nivået hos alle yrkesgrupper.
- Arbeide med å implementere kartleggingsverktøy for ernæringsstatus på alle bebuarar
- Gjennomføre vergekurs for alle tilsette ved skjerma avdeling i løpet av våren 2017
- Jobbe aktivt for å selje plassar når det er kapasitet til det

Heimebaserte tenester:

Heimebaserte tenester omfattar heimesjukepleie og heimehjelp. Etter vedtak gjevast det tenester i heimen slik at personar kan bu heime etter eige ønskje. Tenestene omfattar også utrykking og evt oppfylging dersom tryggleiksalarmar vert utløyst. Hausten 2016 er det 32 personar som har tryggleiksalarm. Heimebaserte tenester må kontinuerleg tilpassast variasjon i tenestebehov, talet på pasientar og reiseavstand, men slik at alle personar får den hjelpa dei har krav på. Hausten 2016 er det 47 personar som er tildelt ulike heimetenester og 40 personar som får praktisk bistand i heimen (heimehjelp)

Det er aukande behov for tenester blant heimebuande eldre under 80 år. Dette handlar om samhandlingsreforma og konsekvensen av den: at pasientar vert tidlegare utskrive frå sjukehus og kjem fortare heim. Auke i brukarar dei siste åra har gjort at ressursar som skulle vore felles for institusjonen og heimetenesta har blitt nytta meir i heimetenesta og dermed svekka tilbodet til bebuarane på langtidsavdelinga. Ein konsekvens av dette var at eininga omdisponera midlar slik at det vart ei til kveldsvakt mån-tors.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Fokus på internundervisning og oppdatering for å heve det faglege nivået hos alle yrkesgrupper.
- Arbeide med å implementere kartleggingsverktøy for ernæringsstatus

Serviceavdelinga:

Reinhold, vaskeri og kjøkken knytt til omsorgstenestene er organisert i eiga serviceavdeling. Kjøkken har også sal og administrering av utkøyring av middag til heimebuande (etter vedtak). Hausten 2016 er det 17 personar som får køyrd middag heim. Dette er ikkje eit lovpålagd tilbod, men er svært viktig m.t.p å førebyggje underernæring hos personar som bur heime.

Spesielle tiltak/endingar i 2017.

- Samarbeide med kjøkken når det gjeld måltidsrytma. Jamfør tiltak beskrive under institusjonen.
- Lage ein plan for å renovere grovkjøkken i samarbeid med teknisk

4.12 Eining for teknisk drift**Kommuneplanen sine mål:**

Nissedal kommune skal dekkje behovet for tekniske tenester og halde ein forsvarleg miljøprofil.

- Alle som er knytt til offentleg vassforsyning får nok, godt og reint vatn til vanleg hushald utan driftsavbrot.
- Kommunen tar hand om avløpsvatn, slik at det ikkje oppstår miljøskade og sjenerande tilhøve.
- Kommunale renovasjonstenester skal vere av god og tidsriktig kvalitet og ta omsyn til det ytre miljøet.
- Kommunen har gode og trafikksikre kommunale vegar, både sommar og vinter.
- Kommunen sikrar i samarbeid med Statens vegvesen gode og trafikksikre tilkomstar til/frå fylkeskommunalt/staleg vegnett.
- Dei mjuke trafikantane ivaretakast særskilt, jf. Trafikksikringsplan.
- Kommunen legg til rette for tomter til bustader og næringsbygg etter behov.
- I Nissedal kommune er det trygt å bu der fortløpande arbeid med samfunnstryggleik og beredskap førebyggjer krisesituasjonar. Kriser løysast på lågast mogeleg nivå i samarbeid med dei kommunale einingane, brannvern, helsetenester og samordning med eksterne instansar som politi, sjukehus, sivilforsvar, bedrifter og friviljuge organisasjonar.
- Risiko og sårbarhetsanalyse (ROS) er ein del av kommunen sitt HMS-arbeid og internkontroll.

Sentrale lovverk og planar med spesielt fokus innan eininga:

Plan for kriseleiing og beredskap
Handlingsplan for trafikksikring 2015-2016
Klima- og energiplan for Nissedal kommune 2010-2015
Drikkevatt forskrifta

Vidareføring av etablert drift:**Heile eininga**

Tekniske tenester omfattar både interne tenester i organisasjonen og diverse tenesteyting ut mot publikum. Dei viktigaste tenestene er nemnd under.

Spesielle tiltak/endingar i 2017**Utleigebustader**

Kommunen har totalt 32 utleigebustader, der 19 tildelast etter Lov om helse og omsorgstenester (av tenestekontoret i eining for omsorg), og resten tildelast etter gjeldande reglement av eining for teknisk drift. Alle utleigebustader skal haldast i slik stand at dei er attraktive å bu i.

Bustader som tildelast av eining for teknisk drift skal leigast ut etter gjeldande reglement, og det er eit mål at alle bustadene er leigd ut til ei kvar tid.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Oppføre 4 omsorgsleilegheiter ved NOS.
- Oppføre 4 bueiningar for flyktingtenesta.
- Gjennomføre radonreducerande tiltak i bygg med høge radonverdiar.

Bygg der det gjevast kommunale tenester (skular, barnehagar, inst., kommunehus..)

Eining for teknisk drift har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehald (fdv) av alle kommunale bygg. Vernerundar og bygningsteknisk internkontroll skal syte for at alle bygg er i forskriftsmessig stand. God dialog med brukarane av kvart bygg skal syte for at bygningsmassa er tilpassa dei behov brukarane har, innanfor den til ei kvar tid gjeldande økonomiske ramme.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Ombygging av Tveit småskule.
- Gjennomføre radonreducerande tiltak i bygg med høge radonverdiar.
- Ny takteking på murbygget ved Tveit skule.
- Vurdere løysingar kring rausting av tak på kommunehuset.

Andre bygg (NSB-eigedom..)

Kommunen eig ein del bygningsmasse av kulturell og historisk verdi. Nokon av bygga vert leigd ut til næringsverksemd, nokon nyttast til lager og andre står ubruka. Utfordringa med dei fleste er at dei er dårleg vedlikehalde og står i fare for å miste sin verdi. Utvendig vedlikehald må prioriterast for å sikre bygga.

Spesielle tiltak/endingar i 2017**Grøntanlegg**

Kommunen har grønntanlegg både knytt til bygningsmasse, parkområde og idrettsanlegg. Alle kommunale grønntanlegg skal stå fram som presentable og i stand til å tene det føremål dei er etablert for.

Spesielle tiltak/endingar i 2017**Vegar og plassar**

Kommunen har 24,5 km med kommunal vegar. I tillegg syter kommunen for sommarrenovasjon på ein del rasteplassar langs riks- og fylkesvegar. Dei kommunale vegane skal ha normal vegstandard både sommar og vinter. Kommunen yter tilskot til vedlikehald av private vegar etter eigne retningslinjer.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Revidering av reglement i høve til kommunale/private vegar.

Fjoneferja

Kommunen driv Fjoneferja gjennom driftsavtale med driftsoperatør. Driftsavtala omfattar også leige av serveringsstaden på Fjonesida av ferjesambandet.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Utgreie sak om heilårsdrift av Fjoneferja.
- Nissedal kommune gå i dialog med TFK om drift av Fjoneferja i samband med areal og transportplan 2015-2025.

Brann og ulykkeberedskap

Nissedal kommune er med i Vest-Telemark brannvernsamarbeid IKS. Dei er lokalisert i Høydalsmo og har ansvaret for tilsyn, feiing og det faglege ansvaret for brann- og ulykkeberedskap. Kommunen har framleis ansvar for lokalt brannvesen med 16 deltids brannmannskap.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Fullføre påbyrja grunnopplæring av 4 brannkonstablar.
- Legge fram sak kring rullering av/behov for nytt utstyr for brannmannskap.
- Utrede å bli med i beredskapsamarbeid.

Vatn og avlaupsanlegg

Kommunen har ca.870 vatn-abonnentar og 1.550 kloakk-abonnentar som får levert tenester gjennom ein stor infrastruktur rundt i heile kommunen. Gjennom gode rutinar for drift og internkontroll skal kommunen sikre eksisterande abonnentar god kvalitet på drikkevatt og sikre miljøet mot utslepp av kloakk. Frå juni 2015 er Nissedal kommune vertskommune for drift av felles VA-anlegg for Gautefallheia med Drangedal kommune.

Med grunnlag i samfunnsøkonomi, miljøomsyn og næringspolitikk skal kommunen satse aktivt for å auke talet på abonnentar, primært gjennom samarbeid med hyttevællag, utbyggingsinteresser og grunneigarar.

Grunna auka aktivitet innan vatn og avlaup må bemanninga aukast med ein driftsoperatør. Arbeidet med å skaffe nye abonnentar er tidkrevjande og bør styrkast. I siste halvdel av 2016 var det ei mellombels tilsetjing i 40% og denne bør omgjerast til ei prosjektstilling i 100%.

Spesielle tiltak/endingar i 2017

- Arbeide aktivt med å skaffe nye abonnentar, spesielt knytta til overtaking av private vassverk på Kyrkjebygdheia og Gautefallheia. For å styrke dette arbeidet blir det oppretta ei prosjektstilling over 2 år der delar av stilling også vil bli nytta til registrering og utarbeiding leidningskartverk for vass og avløpsnett.
- Utvide driftsovervakingsystemet til å omfatte alle kloakkpumpestasjonane.
- Installere ny innlaupsrist ved Kyrkjebygda RA.
- Tilsette ny driftsoperatør i nyoppretta stilling for drift av vass avløpsanlegga.
- Utgreie løysingar kor kommunen kan inngå individuelle avtaler med utbyggingsfirma som gjer det mogleg å utsette kommunale gebyr, nå formålet er vidaresal av hytter.